

Blefy olimpijskie

Łukasz Bożyk

Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki
Uniwersytet Warszawski

Wola Długa, 27 sierpnia 2019 r.

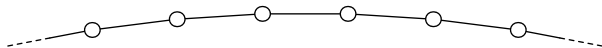
Na kartce narysowany jest 100-kąt foremny. Ania i Bartek grają w następującą grę: na zmianę, począwszy od Ani, kolorują po jednym wierzchołku 100-kąta — Ania na **cz**erwono, a Bartek na **niebiesko**.

Na kartce narysowany jest 100-kąt foremny. Ania i Bartek grają w następującą grę: na zmianę, począwszy od Ani, kolorują po jednym wierzchołku 100-kąta — Ania na **czzerwono**, a Bartek na **niebiesko**.

Wygrywa ta osoba, która jako pierwsza pokoloruje trzy kolejne wierzchołki swoim kolorem; jeżeli nikomu się to nie uda — jest remis.

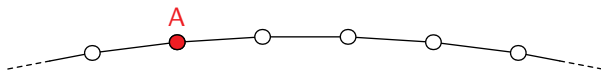
Na kartce narysowany jest 100-kąt foremny. Ania i Bartek grają w następującą grę: na zmianę, począwszy od Ani, kolorują po jednym wierzchołku 100-kąta — Ania na **czzerwono**, a Bartek na **niebiesko**.

Wygrywa ta osoba, która jako pierwsza pokoloruje trzy kolejne wierzchołki swoim kolorem; jeżeli nikomu się to nie uda — jest remis.

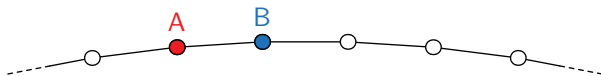
Na kartce narysowany jest 100-kąt foremny. Ania i Bartek grają w następującą grę: na zmianę, począwszy od Ani, kolorują po jednym wierzchołku 100-kąta — Ania na **czzerwono**, a Bartek na **niebiesko**.

Wygrywa ta osoba, która jako pierwsza pokoloruje trzy kolejne wierzchołki swoim kolorem; jeżeli nikomu się to nie uda — jest remis.

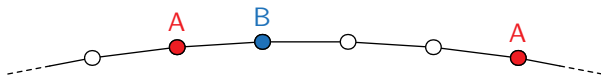
Na kartce narysowany jest 100-kąt foremny. Ania i Bartek grają w następującą grę: na zmianę, począwszy od Ani, kolorują po jednym wierzchołku 100-kąta — Ania na **cz**erwono, a Bartek na **niebiesko**.

Wygrywa ta osoba, która jako pierwsza pokoloruje trzy kolejne wierzchołki swoim kolorem; jeżeli nikomu się to nie uda — jest remis.

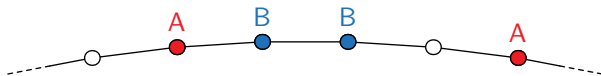
Na kartce narysowany jest 100-kąt foremny. Ania i Bartek grają w następującą grę: na zmianę, począwszy od Ani, kolorują po jednym wierzchołku 100-kąta — Ania na **czzerwono**, a Bartek na **niebiesko**.

Wygrywa ta osoba, która jako pierwsza pokoloruje trzy kolejne wierzchołki swoim kolorem; jeżeli nikomu się to nie uda — jest remis.

Na kartce narysowany jest 100-kąt foremny. Ania i Bartek grają w następującą grę: na zmianę, począwszy od Ani, kolorują po jednym wierzchołku 100-kąta — Ania na **czzerwono**, a Bartek na **niebiesko**.

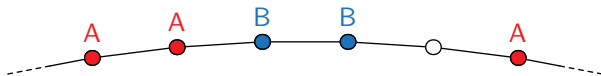
Wygrywa ta osoba, która jako pierwsza pokoloruje trzy kolejne wierzchołki swoim kolorem; jeżeli nikomu się to nie uda — jest remis.

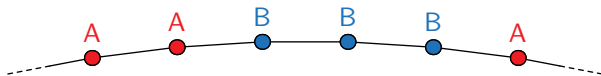
Na kartce narysowany jest 100-kąt foremny. Ania i Bartek grają w następującą grę: na zmianę, począwszy od Ani, kolorują po jednym wierzchołku 100-kąta — Ania na **czzerwono**, a Bartek na **niebiesko**.

Wygrywa ta osoba, która jako pierwsza pokoloruje trzy kolejne wierzchołki swoim kolorem; jeżeli nikomu się to nie uda — jest remis.

Na kartce narysowany jest 100-kąt foremny. Ania i Bartek grają w następującą grę: na zmianę, począwszy od Ani, kolorują po jednym wierzchołku 100-kąta — Ania na **czzerwono**, a Bartek na **niebiesko**.

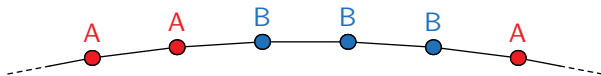
Wygrywa ta osoba, która jako pierwsza pokoloruje trzy kolejne wierzchołki swoim kolorem; jeżeli nikomu się to nie uda — jest remis.

Na kartce narysowany jest 100-kąt foremny. Ania i Bartek grają w następującą grę: na zmianę, począwszy od Ani, kolorują po jednym wierzchołku 100-kąta — Ania na **cz**erwono, a Bartek na **niebiesko**.

Wygrywa ta osoba, która jako pierwsza pokoloruje trzy kolejne wierzchołki swoim kolorem; jeżeli nikomu się to nie uda — jest remis.

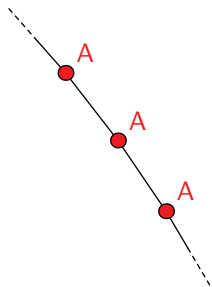
Wykaż, że Bartek zawsze może grać tak, aby uniemożliwić Ani zwycięstwo.

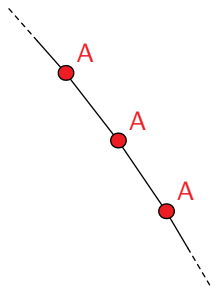
- 1) *Rundą* nazwiemy każdą parę ruchów: ruch Ani i bezpośrednio po nim następujący ruch Bartka.

- 1) *Rundą* nazwiemy każdą parę ruchów: ruch Ani i bezpośrednio po nim następujący ruch Bartka.
- 2) Wykażemy, że strategią nieprzegrywającą dla Bartka jest kolorowanie wierzchołka *obok* tego, który w danej rundzie został pokolorowany przez Anię.

- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta.

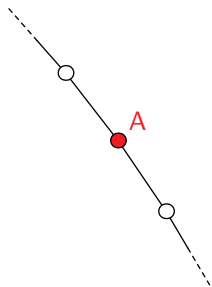

- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta.

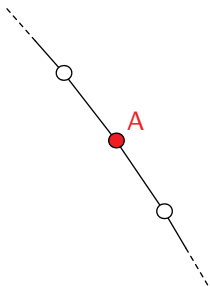

- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.

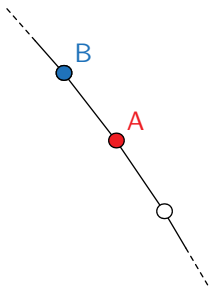

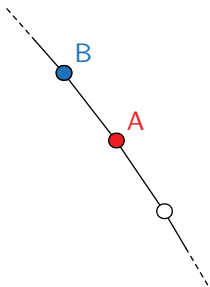
- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.

- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.
- 4) W tej samej rundzie Bartek pokolorował jeden z sąsiednich wierzchołków, uniemożliwiając Ani uzyskanie odpowiedniej trójki.

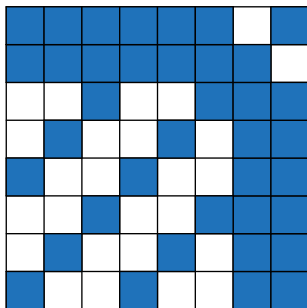
- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.
- 4) W tej samej rundzie Bartek pokolorował jeden z sąsiednich wierzchołków, uniemożliwiając Ani uzyskanie odpowiedniej trójki.

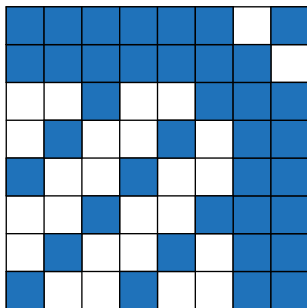
- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.
- 4) W tej samej rundzie Bartek pokolorował jeden z sąsiednich wierzchołków, uniemożliwiając Ani uzyskanie odpowiedniej trójki.
- 5) Skoro przypuszczenie o wygranej Ani doprowadziło do sprzeczności, to opisana strategia Bartka jest nieprzegrywająca.

Każde pole tablicy o wymiarach 8×8 pomalowano na **niebiesko** lub **biało**.

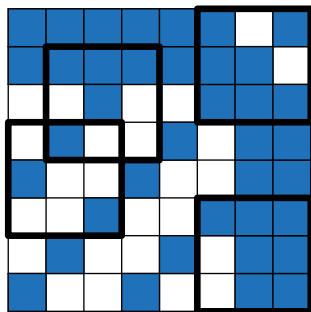
Każde pole tablicy o wymiarach 8×8 pomalowano na **niebiesko** lub **biało**.

Każde pole tablicy o wymiarach 8×8 pomalowano na **niebiesko** lub **biało**. Okazało się, że w każdym kwadracie o wymiarach 3×3 , złożonym z całych pól tej tablicy, znajduje się parzysta liczba **białych** pól.

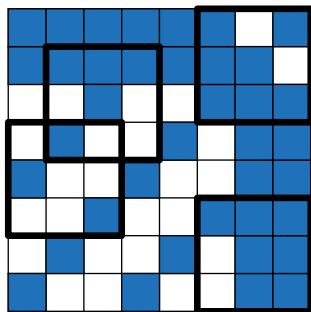
Każde pole tablicy o wymiarach 8×8 pomalowano na **niebiesko** lub **biało**. Okazało się, że w każdym kwadracie o wymiarach 3×3 , złożonym z całych pól tej tablicy, znajduje się parzysta liczba **białych** pól.

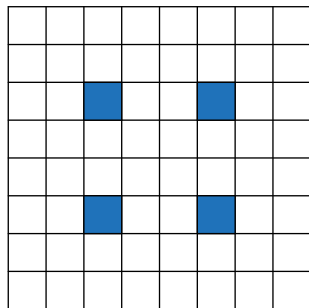

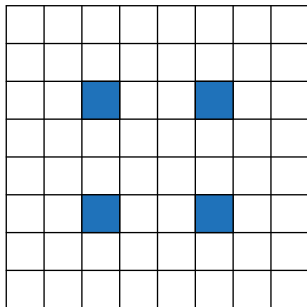
Każde pole tablicy o wymiarach 8×8 pomalowano na **niebiesko** lub **biało**. Okazało się, że w każdym kwadracie o wymiarach 3×3 , złożonym z całych pól tej tablicy, znajduje się parzysta liczba **białych** pól.

Jaka jest najmniejsza możliwa liczba **niebieskich** pól w całej tablicy?
Odpowiedź uzasadnij.

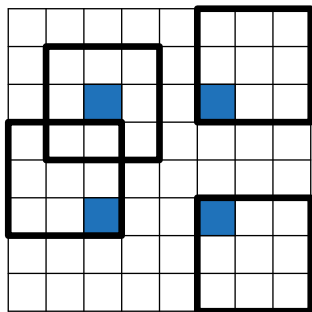

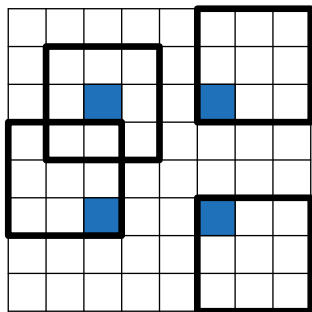
- 1) Na niebiesko pokolorujmy cztery pola, które pokazano na rysunku (pozostałe pola malujemy na białe).

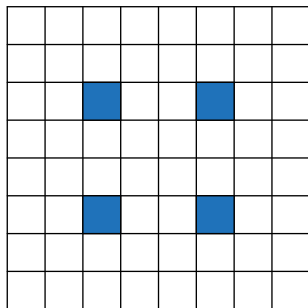
- 1) Na niebiesko pokolorujemy cztery pola, które pokazano na rysunku (pozostałe pola malujemy na białe).
- 2) Wówczas każdy kwadrat 3×3 zawiera *dokładnie* jedno niebieskie pole.

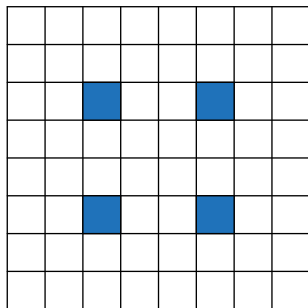
- 1) Na niebiesko pokolorujmy cztery pola, które pokazano na rysunku (pozostałe pola malujemy na białe).
- 2) Wówczas każdy kwadrat 3×3 zawiera *dokładnie* jedno niebieskie pole.

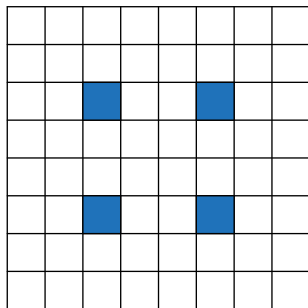
- 1) Na niebiesko pokolorujemy cztery pola, które pokazano na rysunku (pozostałe pola malujemy na białą).
- 2) Wówczas każdy kwadrat 3×3 zawiera *dokładnie* jedno niebieskie pole.
- 3) Z warunków zadania wynika, że w każdym takim kwadracie musi być *co najmniej* jedno niebieskie pole (bo w każdym jest co najwyżej osiem pól białych).

- 4) Zaprezentowane na rysunku kolorowanie minimalizuje więc liczbę niebieskich pól w każdym z kwadratów 3×3 .

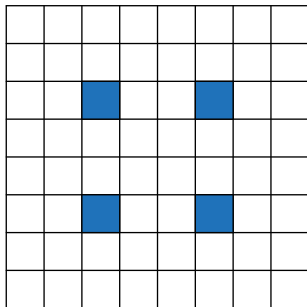

- 4) Zaprezentowane na rysunku kolorowanie minimalizuje więc liczbę niebieskich pól w każdym z kwadratów 3×3 . Przemalowanie dowolnego z tych pól na białe skutkuje zaistnieniem kwadratu 3×3 o samych białych polach.

- 4) Zaprezentowane na rysunku kolorowanie minimalizuje więc liczbę niebieskich pól w każdym z kwadratów 3×3 . Przemalowanie dowolnego z tych pól na białe skutkuje zaistnieniem kwadratu 3×3 o samych białych polach. Wynika z tego, że najmniejsza możliwa liczba niebieskich pól w tablicy jest nie mniejsza od 4.

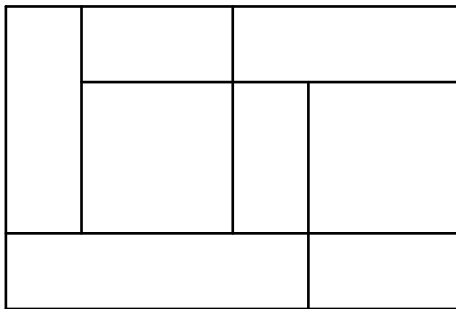

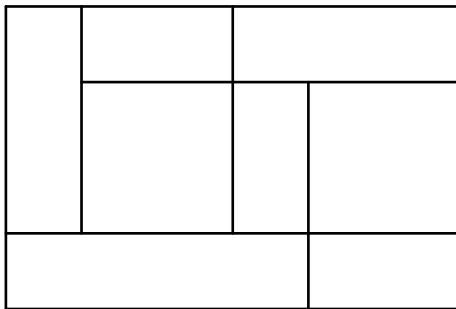
- 4) Zaprezentowane na rysunku kolorowanie minimalizuje więc liczbę niebieskich pól w każdym z kwadratów 3×3 . Przemalowanie dowolnego z tych pól na biało skutkuje zaistnieniem kwadratu 3×3 o samych białych polach. Wynika z tego, że najmniejsza możliwa liczba niebieskich pól w tablicy jest nie mniejsza od 4.
- 5) Rysunek pokazuje, że liczba 4 jest osiągalna, jest więc odpowiedzią na postawione w zadaniu pytanie.

Prostokąt podzielono odcinkami równoległymi do boków na *małe* prostokąty.

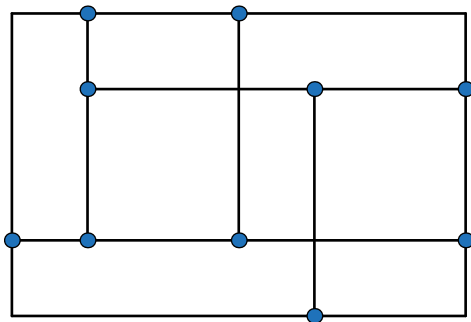
Prostokąt podzielono odcinkami równoległymi do boków na *małe* prostokąty.

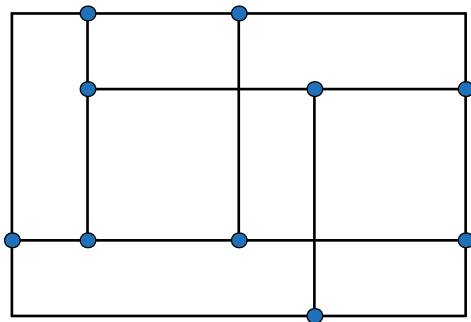
Prostokąt podzielono odcinkami równoległymi do boków na *małe* prostokąty. Następnie wyróżniono każdy punkt, który jest wierzchołkiem dokładnie dwóch małych prostokątów.

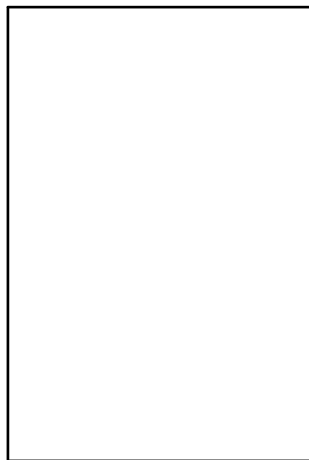
Prostokąt podzielono odcinkami równoległymi do boków na *małe* prostokąty. Następnie wyróżniono każdy punkt, który jest wierzchołkiem dokładnie dwóch małych prostokątów.

Prostokąt podzielono odcinkami równoległymi do boków na *małe* prostokąty. Następnie wyróżniono każdy punkt, który jest wierzchołkiem dokładnie dwóch małych prostokątów. Udowodnij, że liczba wyróżnionych punktów jest parzysta.

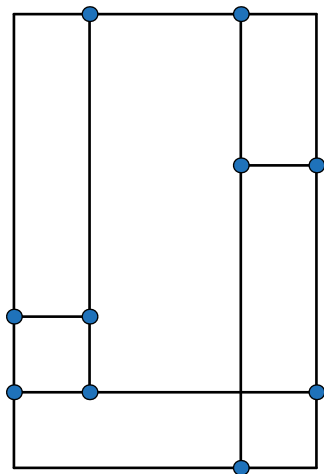

- 1) Przeprowadzimy dowód indukcyjny ze względu na liczbę małych prostokątów obecnych w podziale.

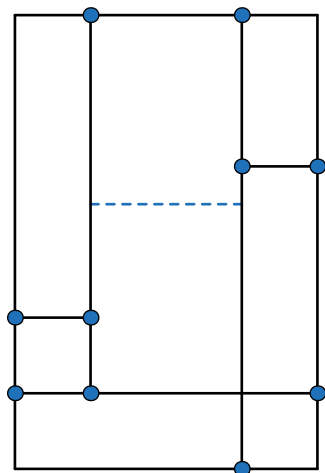
- 1) Przeprowadzimy dowód indukcyjny ze względu na liczbę małych prostokątów obecnych w podziale.
- 2) Początkowo, gdy prostokąt nie jest podzielony na mniejsze prostokąty, liczba wyróżnionych punktów jest parzysta (gdyż jest równa zero).

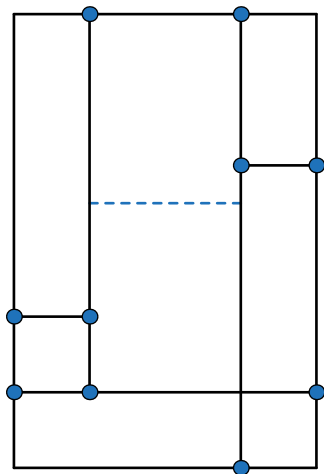

- 1) Przeprowadzimy dowód indukcyjny ze względu na liczbę małych prostokątów obecnych w podziale.
- 2) Początkowo, gdy prostokąt nie jest podzielony na mniejsze prostokąty, liczba wyróżnionych punktów jest parzysta (gdyż jest równa zero).
- 3) Załóżmy, że prostokąt jest podzielony na k małych prostokątów ($k \geq 1$) w taki sposób, że liczba wyróżnionych punktów jest parzysta.

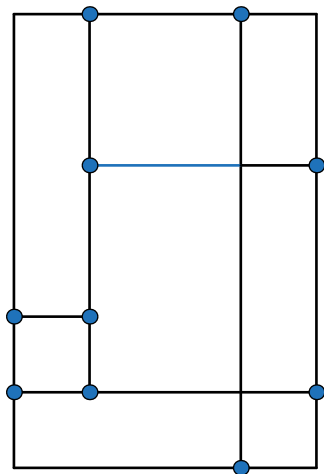

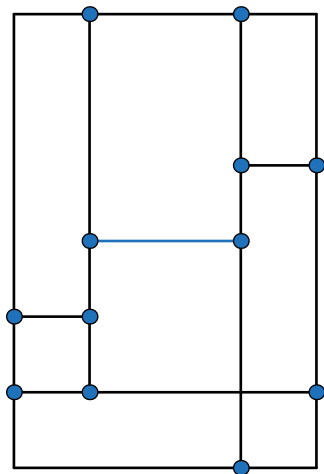
- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów.

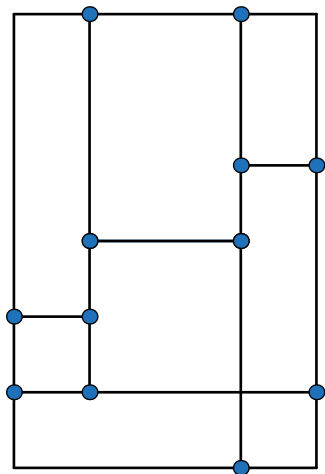
- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.

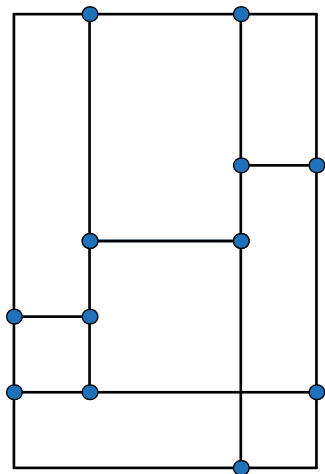
- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.

- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.

- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.
- 5) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie uległa zmianie, więc liczba wyróżnionych punktów w nowym podziale jest parzysta.

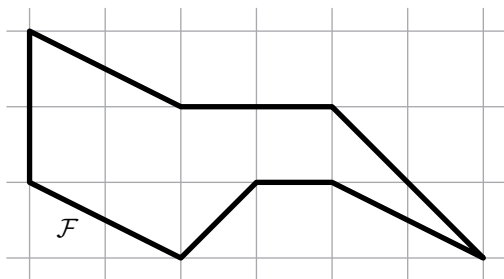

- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.
- 5) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie uległa zmianie, więc liczba wyróżnionych punktów w nowym podziale jest parzysta.
- 6) Na mocy zasady indukcji, w każdym podziale na n małych prostokątów jest parzysta liczba punktów wyróżnionych.

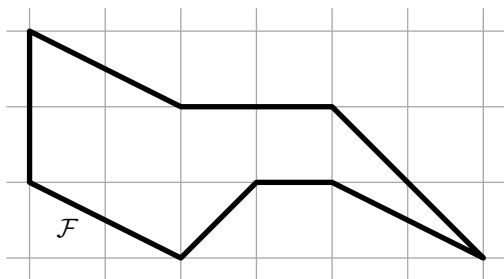

Niech $\mathcal{F}$ będzie wielokątem kratowym.

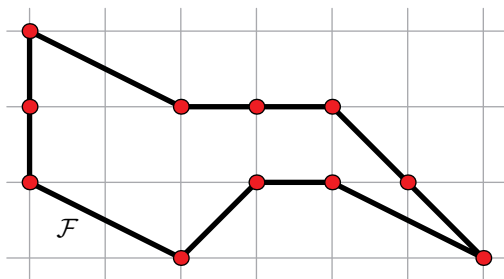
Niech $\mathcal{F}$ będzie wielokątem kratowym.

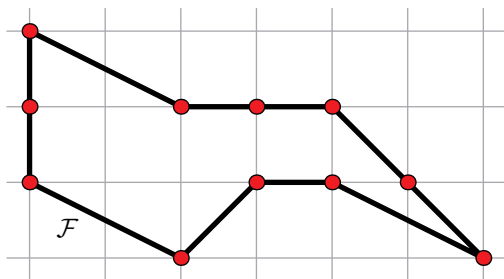
Niech $\mathcal{F}$ będzie wielokątem kratowym. Przez B oznaczmy liczbę punktów kratowych znajdujących się na obwodzie (brzegu) wielokąta $\mathcal{F}$

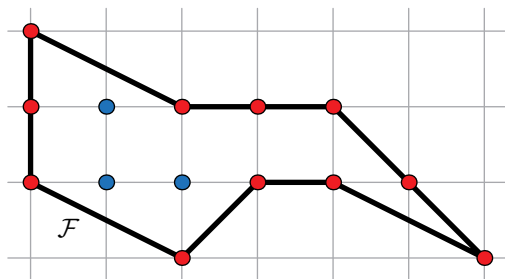
Niech $\mathcal{F}$ będzie wielokątem kratowym. Przez B oznaczmy liczbę punktów kratowych znajdujących się na obwodzie (brzegu) wielokąta $\mathcal{F}$

Niech $\mathcal{F}$ będzie wielokątem kratowym. Przez B oznaczmy liczbę punktów kratowych znajdujących się na obwodzie (brzegu) wielokąta $\mathcal{F}$, a przez I — liczbę punktów kratowych znajdujących się w jego wnętrzu.

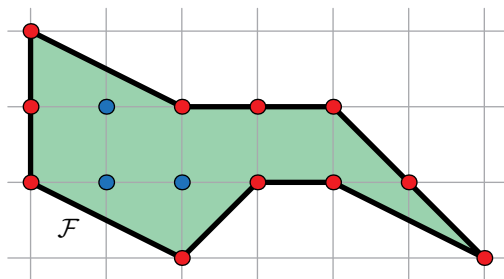
Niech $\mathcal{F}$ będzie wielokątem kratowym. Przez B oznaczmy liczbę punktów kratowych znajdujących się na obwodzie (brzegu) wielokąta $\mathcal{F}$, a przez I — liczbę punktów kratowych znajdujących się w jego wnętrzu.

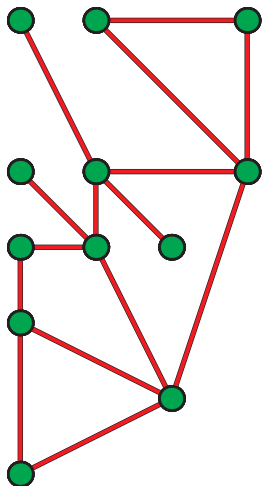

Niech $\mathcal{F}$ będzie wielokątem kratowym. Przez B oznaczmy liczbę punktów kratowych znajdujących się na obwodzie (brzegu) wielokąta $\mathcal{F}$, a przez I — liczbę punktów kratowych znajdujących się w jego wnętrzu.

Udowodnij, że pole P wielokąta $\mathcal{F}$ wyraża się wzorem

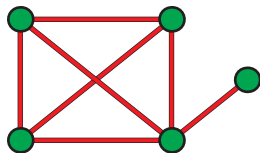
$$P = I + B/2 - 1.$$

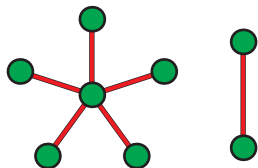
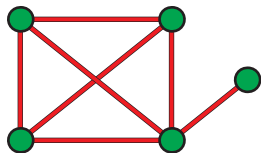

- *Graf* to (obrazowo) **wierzchołki** i **krawędzie** łączące niektóre ich pary. Zakładamy, że żaden wierzchołek nie jest połączony sam ze sobą i każde dwa wierzchołki łączy co najwyżej jedna krawędź.

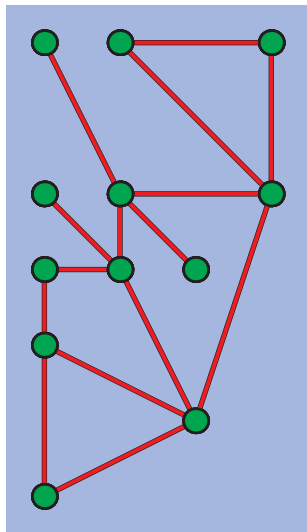

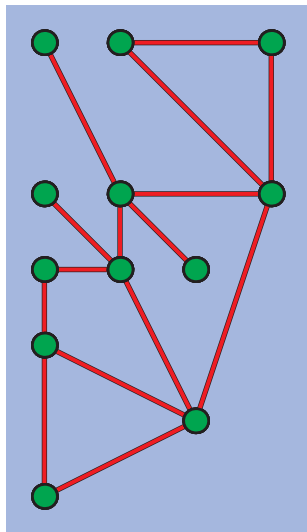
- *Graf* to (obrazowo) **wierzchołki** i **krawędzie** łączące niektóre ich pary. Zakładamy, że żaden wierzchołek nie jest połączony sam ze sobą i każde dwa wierzchołki łączy co najwyżej jedna krawędź.
- Graf *spójny* to graf „w jednym kawałku” (z każdego wierzchołka można dojść po krawędziach do każdego innego).

- *Graf* to (obrazowo) **wierzchołki** i **krawędzie** łączące niektóre ich pary. Zakładamy, że żaden wierzchołek nie jest połączony sam ze sobą i każde dwa wierzchołki łączy co najwyżej jedna krawędź.
- Graf *spójny* to graf „w jednym kawałku” (z każdego wierzchołka można dojść po krawędziach do każdego innego).
- Graf *płaski* to graf narysowany na płaszczyźnie tak, że żadne dwie jego krawędzie się nie przecinają.

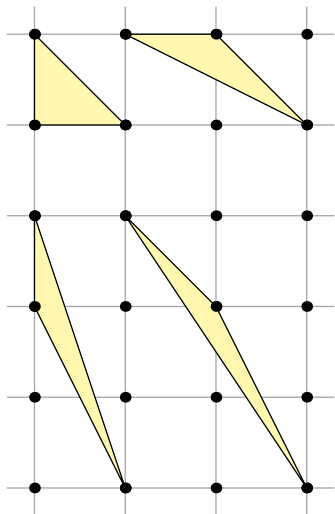

- *Ścianą* nazwiemy każdy z obszarów, na które krawędzie grafu płaskiego dzielą płaszczyznę (jeden z nich jest nieograniczony).

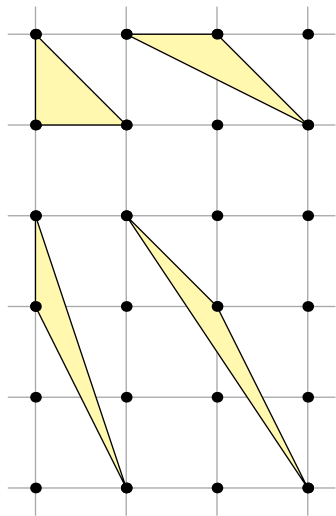

- **Ścianą** nazwiemy każdy z obszarów, na które krawędzie grafu płaskiego dzielą płaszczyznę (jeden z nich jest nieograniczony).
- **Wzór Eulera**
Jeżeli spójny graf płaski ma W wierzchołków, K krawędzi i S ścian, to

$$W - K + S = 2.$$

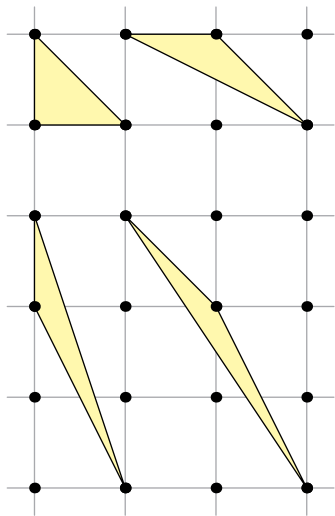

- Trójkąt o wierzchołkach w punktach kratowych nazwiemy *małym*, jeżeli do jego wnętrza nie należą żadne punkty kratowe, a na jego brzegu nie ma innych punktów kratowych niż wierzchołki.

- Trójkąt o wierzchołkach w punktach kratowych nazwiemy *małym*, jeżeli do jego wnętrza nie należą żadne punkty kratowe, a na jego brzegu nie ma innych punktów kratowych niż wierzchołki.

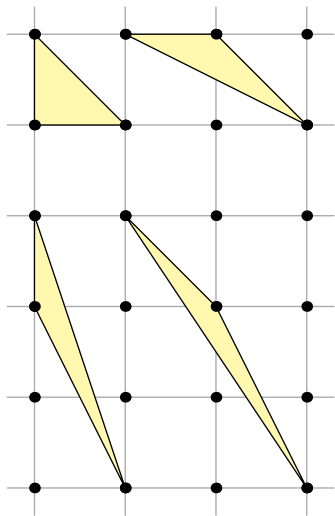
Krótko mówiąc: trójkąt jest mały, jeżeli $I + B = 3$.

- Trójkąt o wierzchołkach w punktach kratowych nazwiemy *małym*, jeżeli do jego wnętrza nie należą żadne punkty kratowe, a na jego brzegu nie ma innych punktów kratowych niż wierzchołki.

Krótko mówiąc: trójkąt jest mały, jeżeli $I + B = 3$.

- **Lemat (o małych trójkątach)**
Każdy mały trójkąt ma pole $\frac{1}{2}$.

- Trójkąt o wierzchołkach w punktach kratowych nazwiemy *małym*, jeżeli do jego wnętrza nie należą żadne punkty kratowe, a na jego brzegu nie ma innych punktów kratowych niż wierzchołki.

Krótko mówiąc: trójkąt jest mały, jeżeli $I + B = 3$.

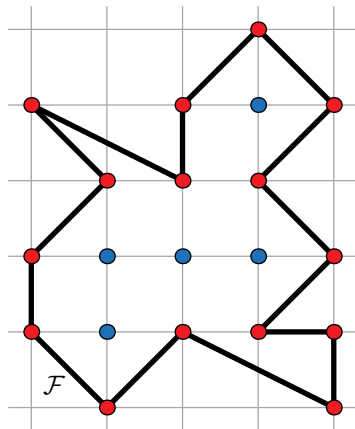
- **Lemat (o małych trójkątach)**
Każdy mały trójkąt ma pole $\frac{1}{2}$.

Przejdźmy do dowodu wzoru Picka.

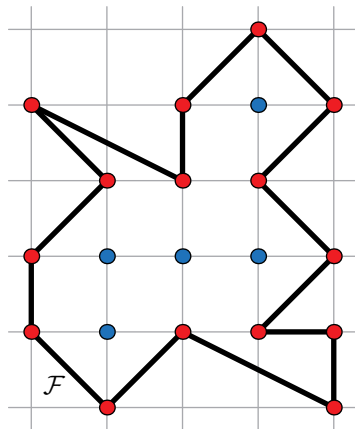

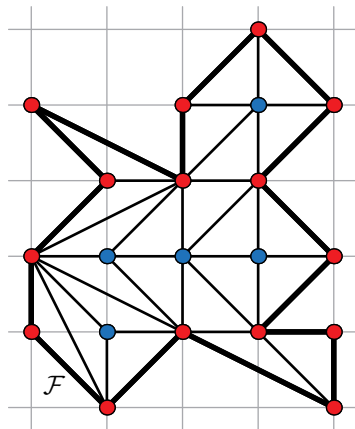
- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .

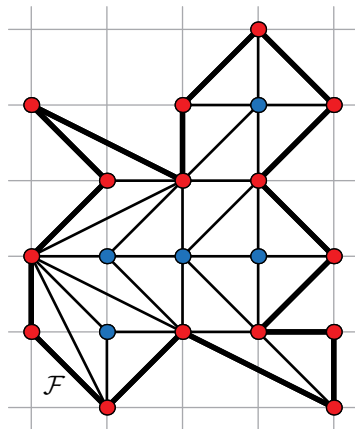
- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .

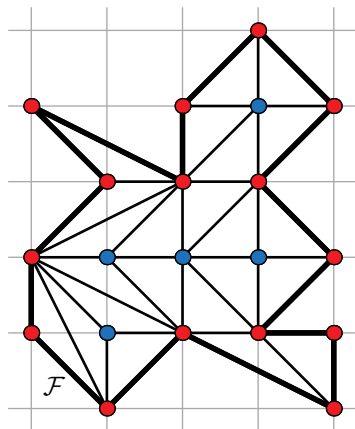
- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .
- 2) Podzielmy go na *małe* trójkąty.

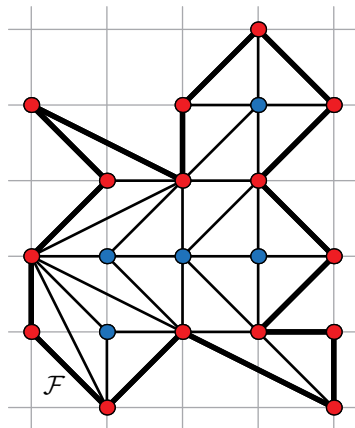
- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .
- 2) Podzielmy go na *małe* trójkąty.

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B, I .
- 2) Podzielmy go na *małe* trójkąty. Oznaczmy ich liczbę przez T .

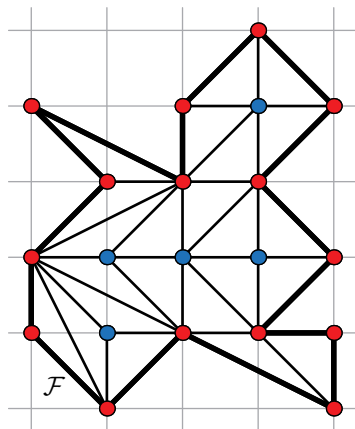

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .
- 2) Podzielmy go na *małe* trójkąty. Oznaczmy ich liczbę przez T .
- 3) Otrzymaliśmy spójny graf płaski

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .
- 2) Podzielmy go na *małe* trójkąty. Oznaczmy ich liczbę przez T .
- 3) Otrzymaliśmy spójny graf płaski, w którym

$$S = T + 1,$$

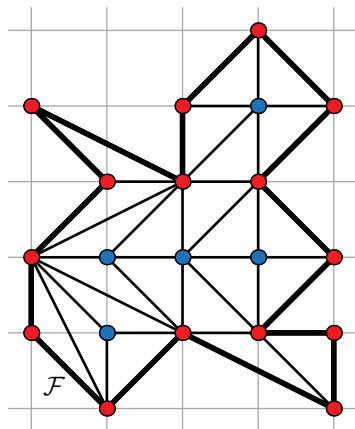

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .
- 2) Podzielmy go na *małe* trójkąty. Oznaczmy ich liczbę przez T .
- 3) Otrzymaliśmy spójny graf płaski, w którym

$$S = T + 1,$$

$$W = I + B.$$

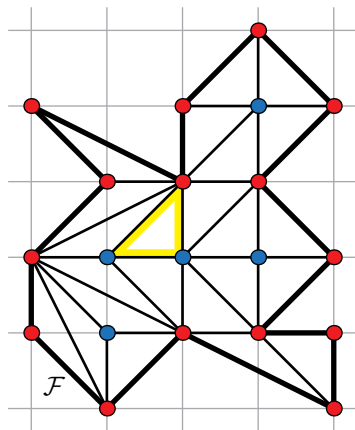

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .
- 2) Podzielmy go na *małe* trójkąty. Oznaczmy ich liczbę przez T .
- 3) Otrzymaliśmy spójny graf płaski, w którym

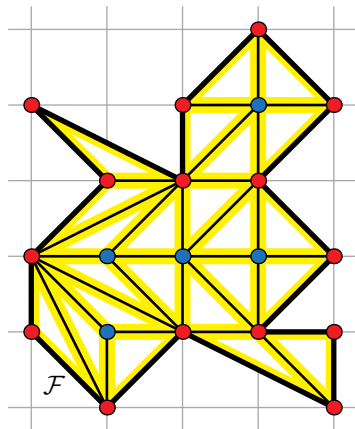
$$S = T + 1,$$

$$W = I + B.$$

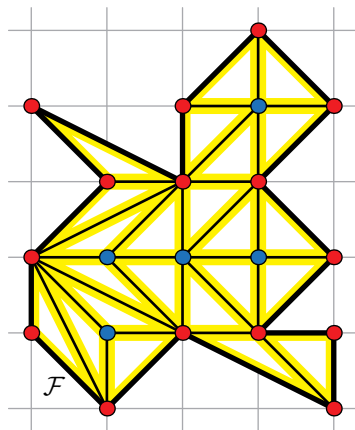
Co można powiedzieć o liczbie krawędzi tego grafu?

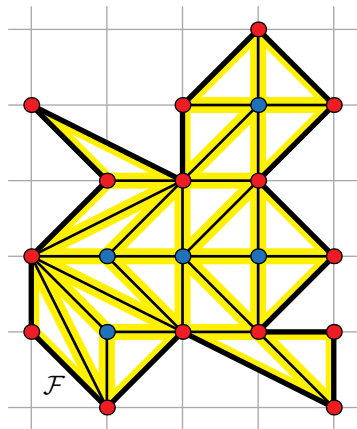
4) Każdy *mały* trójkąt ma 3 boki.

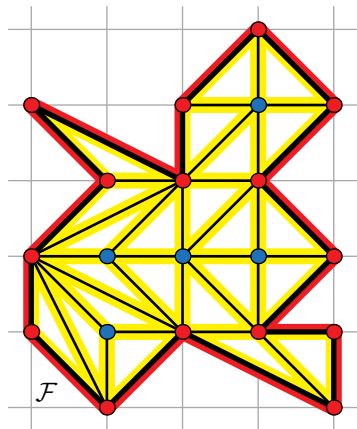
- 4) Każdy *mały* trójkąt ma 3 boki.
Wobec tego łączna liczba boków
wszystkich małych trójkątów to $3T$

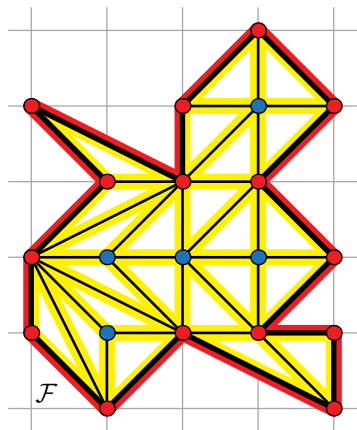
- 4) Każdy *mały* trójkąt ma 3 boki. Wobec tego łączna liczba boków wszystkich małych trójkątów to $3T$, przy czym boki leżące na obwodzie $\mathcal{F}$ policzyliśmy jednokrotnie

- 4) Każdy *mały* trójkąt ma 3 boki. Wobec tego łączna liczba boków wszystkich małych trójkątów to $3T$, przy czym boki leżące na obwodzie $\mathcal{F}$ policzyliśmy jednokrotnie, a wszystkie pozostałe — dwukrotnie.

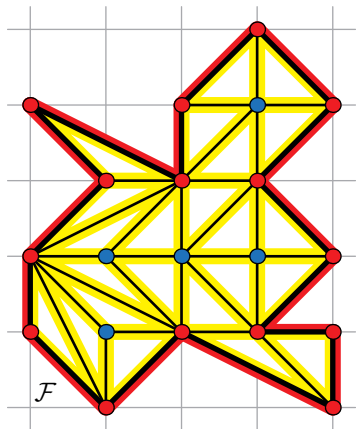

- 4) Każdy *mały* trójkąt ma 3 boki. Wobec tego łączna liczba boków wszystkich małych trójkątów to $3T$, przy czym boki leżące na obwodzie $\mathcal{F}$ policzyliśmy jednokrotnie, a wszystkie pozostałe — dwukrotnie.
- 5) Wszystkich boków małych trójkątów leżących na obwodzie $\mathcal{F}$ jest B .

- 4) Każdy *mały* trójkąt ma 3 boki. Wobec tego łączna liczba boków wszystkich małych trójkątów to $3T$, przy czym boki leżące na obwodzie $\mathcal{F}$ policzyliśmy jednokrotnie, a wszystkie pozostałe — dwukrotnie.
- 5) Wszystkich boków małych trójkątów leżących na obwodzie $\mathcal{F}$ jest B . To oznacza, że

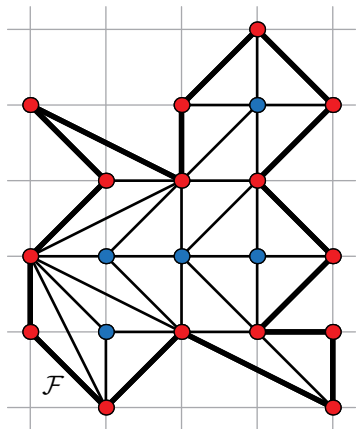
$$2K = 3T + B.$$

- 4) Każdy *mały* trójkąt ma 3 boki. Wobec tego łączna liczba boków wszystkich małych trójkątów to $3T$, przy czym boki leżące na obwodzie $\mathcal{F}$ policzyliśmy jednokrotnie, a wszystkie pozostałe — dwukrotnie.
- 5) Wszystkich boków małych trójkątów leżących na obwodzie $\mathcal{F}$ jest B . To oznacza, że

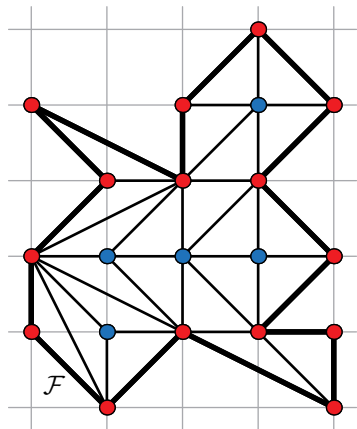
$$K = \frac{3T + B}{2}.$$

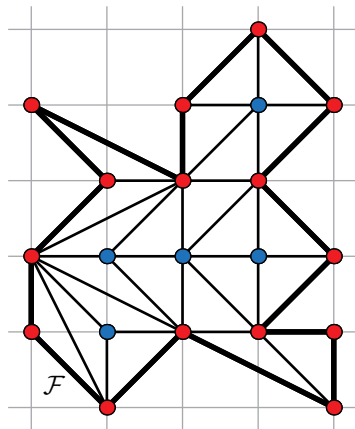
- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$2 = W - K + S.$$

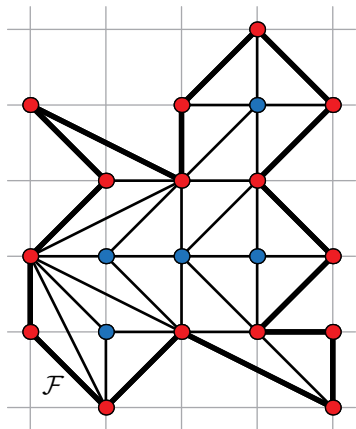
- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$2 = I + B - \frac{3T + B}{2} + T + 1.$$

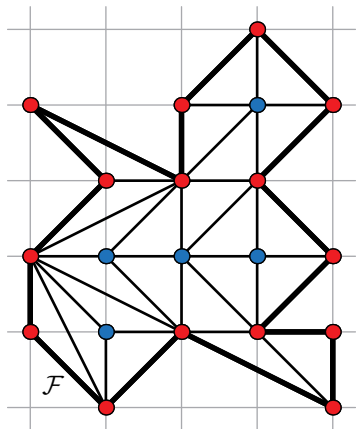
- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$0 = I + B - \frac{3T + B}{2} + T - 1.$$

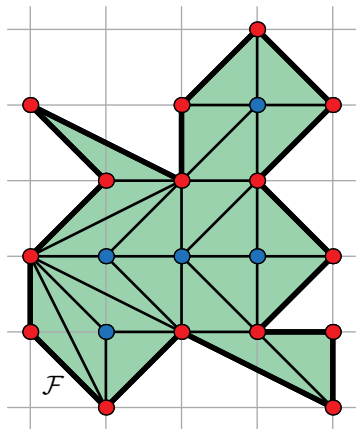
- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$\frac{T}{2} = I + B - \frac{B}{2} - 1.$$

- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

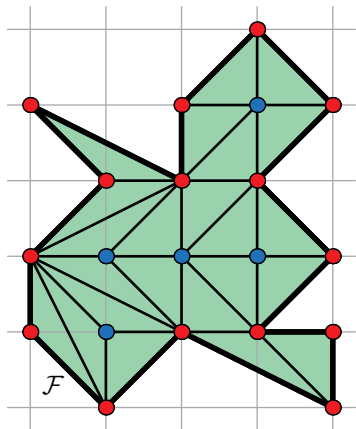
$$\frac{T}{2} = I + \frac{B}{2} - 1.$$

- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$\frac{T}{2} = I + \frac{B}{2} - 1.$$

- 7) Skoro pole każdego z *małych*
 trójkątów jest równe $\frac{1}{2}$, to pole P
 wielokąta $\mathcal{F}$ jest równe $\frac{T}{2}$.

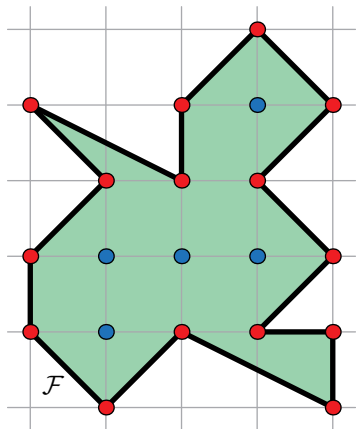

- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$\frac{T}{2} = I + \frac{B}{2} - 1.$$

- 7) Skoro pole każdego z *małych*
 trójkątów jest równe $\frac{1}{2}$, to pole P
 wielokąta $\mathcal{F}$ jest równe $\frac{T}{2}$. Wobec
 tego

$$P = \frac{T}{2}$$

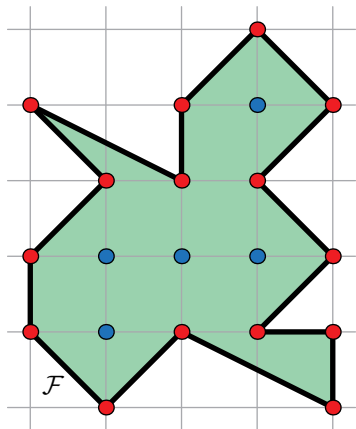
- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$\frac{T}{2} = I + \frac{B}{2} - 1.$$

- 7) Skoro pole każdego z *małych*
 trójkątów jest równe $\frac{1}{2}$, to pole P
 wielokąta $\mathcal{F}$ jest równe $\frac{T}{2}$. Wobec
 tego

$$P = I + \frac{B}{2} - 1,$$

- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$\frac{T}{2} = I + \frac{B}{2} - 1.$$

- 7) Skoro pole każdego z *małych*
 trójkątów jest równe $\frac{1}{2}$, to pole P
 wielokąta $\mathcal{F}$ jest równe $\frac{T}{2}$. Wobec
 tego

$$P = I + \frac{B}{2} - 1,$$

a to właśnie jest wzór Picka!

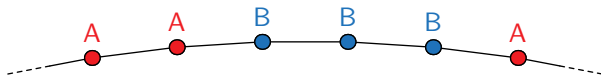
A teraz... szukamy „blefów”!

91

Na kartce narysowany jest 100-kąt foremny. Ania i Bartek grają w następującą grę: na zmianę, począwszy od Ani, kolorują po jednym wierzchołku 100-kąta — Ania na **cz**erwono, a Bartek na **nie**biesko.

Wygrywa ta osoba, która jako pierwsza pokoloruje trzy kolejne wierzchołki swoim kolorem; jeżeli nikomu się to nie uda — jest remis.

Wykaż, że Bartek zawsze może grać tak, aby uniemożliwić Ani zwycięstwo.

- 1) *Rundą* nazwiemy każdą parę ruchów: ruch Ani i bezpośrednio po nim następujący ruch Bartka.

- 1) *Rundą* nazwiemy każdą parę ruchów: ruch Ani i bezpośrednio po nim następujący ruch Bartka.
- 2) Wykażemy, że strategią nieprzegrywającą dla Bartka jest kolorowanie wierzchołka *obok* tego, który w danej rundzie został pokolorowany przez Anię.

- 1) *Rundą* nazwiemy każdą parę ruchów: ruch Ani i bezpośrednio po nim następujący ruch Bartka.
- 2) Wykażemy, że strategią nieprzegrywającą dla Bartka jest kolorowanie wierzchołka *obok* tego, który w danej rundzie został pokolorowany przez Anię.

- 1) *Rundą* nazwiemy każdą parę ruchów: ruch Ani i bezpośrednio po nim następujący ruch Bartka.
- 2) Wykażemy, że strategią nieprzegrywającą dla Bartka jest kolorowanie wierzchołka *obok* tego, który w danej rundzie został pokolorowany przez Anię.

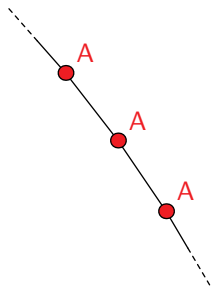
Czy jeśli oba są wolne, to któryś jest preferowany?

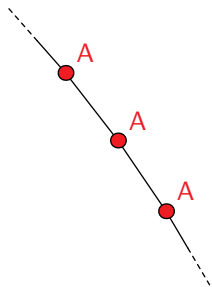
- 1) *Rundą* nazwiemy każdą parę ruchów: ruch Ani i bezpośrednio po nim następujący ruch Bartka.
- 2) Wykażemy, że strategią nieprzegrywającą dla Bartka jest kolorowanie wierzchołka *obok* tego, który w danej rundzie został pokolorowany przez Anię.

Czy jeśli oba są wolne, to któryś jest preferowany? A co jeżeli już obydwa są zajęte?

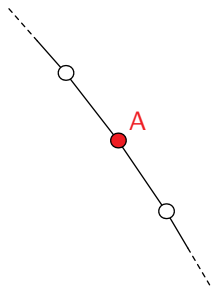
- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta.

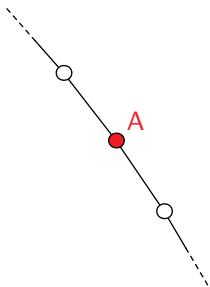
- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta.

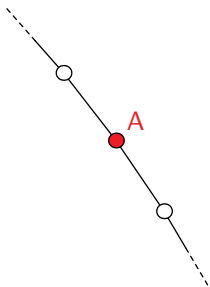
- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.

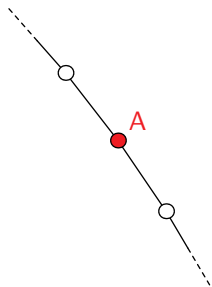
- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.

- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.
- 4) W tej samej rundzie Bartek pokolorował jeden z sąsiednich wierzchołków, uniemożliwiając Ani uzyskanie odpowiedniej trójki.

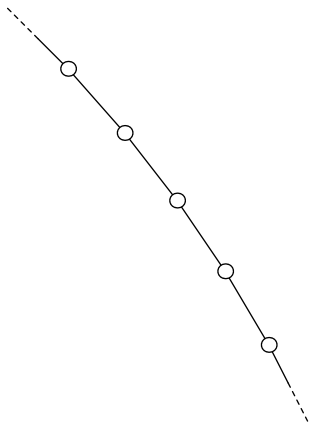
- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.
- 4) W tej samej rundzie Bartek pokolorował jeden z sąsiednich wierzchołków, uniemożliwiając Ani uzyskanie odpowiedniej trójki.

- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.
- 4) W tej samej rundzie Bartek pokolorował jeden z sąsiednich wierzchołków, uniemożliwiając Ani uzyskanie odpowiedniej trójki.

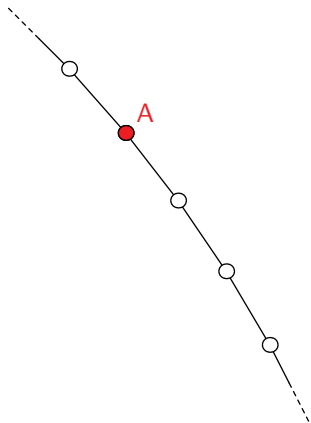
No chyba, że Ania właśnie wygrała...

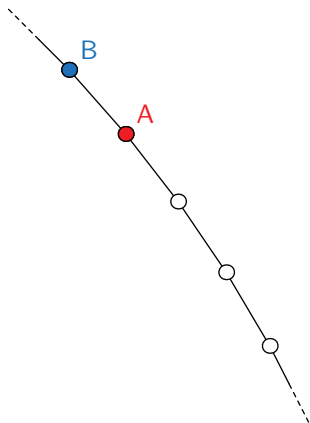
- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.
- 4) W tej samej rundzie Bartek pokolorował jeden z sąsiednich wierzchołków, uniemożliwiając Ani uzyskanie odpowiedniej trójki.

No chyba, że Ania właśnie wygrała...

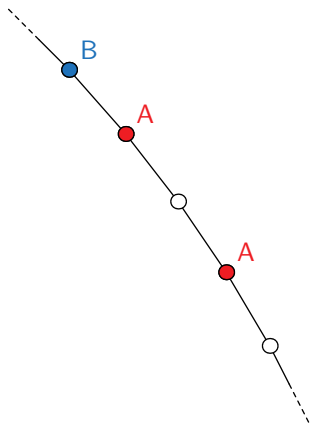
- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.
- 4) W tej samej rundzie Bartek pokolorował jeden z sąsiednich wierzchołków, uniemożliwiając Ani uzyskanie odpowiedniej trójki.

No chyba, że Ania właśnie wygrała...

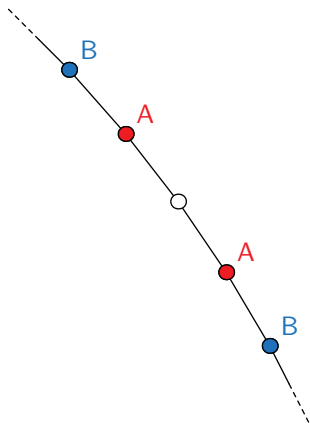
- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.
- 4) W tej samej rundzie Bartek pokolorował jeden z sąsiednich wierzchołków, uniemożliwiając Ani uzyskanie odpowiedniej trójki.

No chyba, że Ania właśnie wygrała...

- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.
- 4) W tej samej rundzie Bartek pokolorował jeden z sąsiednich wierzchołków, uniemożliwiając Ani uzyskanie odpowiedniej trójki.

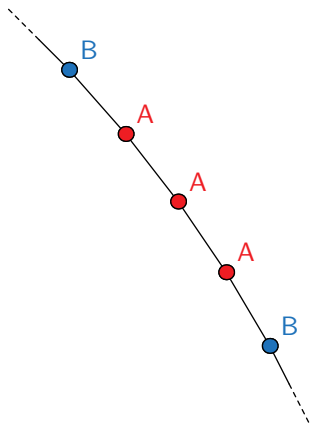
No chyba, że Ania właśnie wygrała...

3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.

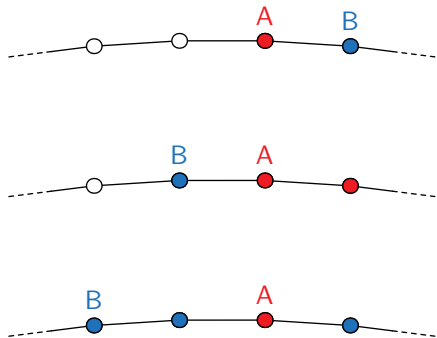
4) W tej samej rundzie Bartek pokolorował jeden z sąsiednich wierzchołków, uniemożliwiając Ani uzyskanie odpowiedniej trójki.

No chyba, że Ania właśnie wygrała...

- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.
- 4) W tej samej rundzie Bartek pokolorował jeden z sąsiednich wierzchołków, uniemożliwiając Ani uzyskanie odpowiedniej trójki.

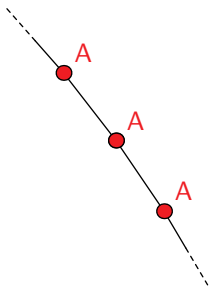
No chyba, że Ania właśnie wygrała...

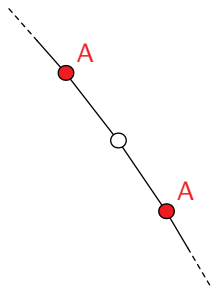
- 1) *Rundą* nazwiemy każdą parę ruchów: ruch Ani i bezpośrednio po nim następujący ruch Bartka.
- 2) Wykażemy, że strategią nieprzegrywającą dla Bartka jest kolorowanie wierzchołka *późniejszego* (zegarowo) niż pokolorowany w danej rundzie przez Anię, *wcześniejszego* jeżeli późniejszy jest zajęty lub dowolnego innego, gdy obydwa są zajęte.

- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.

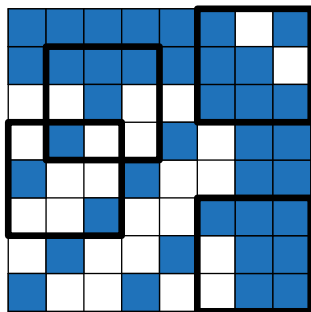
- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.
- 4) W tej samej rundzie Bartek pokolorował jeden z sąsiednich wierzchołków lub Ania właśnie wygrała.

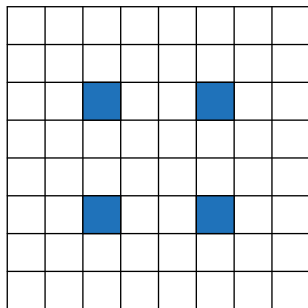

- 3) Przypuśćmy, że Ania wygrała, czyli pokolorowała na czerwono pewną trójkę sąsiednich wierzchołków danego 100-kąta. W pewnej rundzie pokolorowała środkowy.
- 4) W tej samej rundzie Bartek pokolorował jeden z sąsiednich wierzchołków lub Ania właśnie wygrała.
- 5) To oznaczałoby, że środkowy wierzchołek pozostał biały po rundzie, w której Ania pokolorowała wcześniejszy z wierzchołków w swojej trójce...

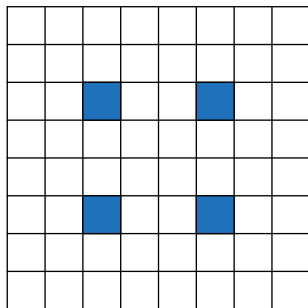
Każde pole tablicy o wymiarach 8×8 pomalowano na **niebiesko** lub **biało**. Okazało się, że w każdym kwadracie o wymiarach 3×3 , złożonym z całych pól tej tablicy, znajduje się parzysta liczba **białych** pól.

Jaka jest najmniejsza możliwa liczba **niebieskich** pól w całej tablicy?
Odpowiedź uzasadnij.

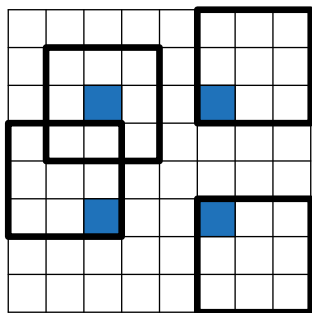

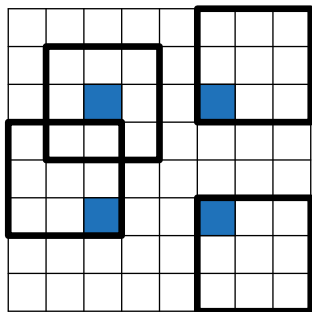
- 1) Na niebiesko pokolorujmy cztery pola, które pokazano na rysunku (pozostałe pola malujemy na białe).

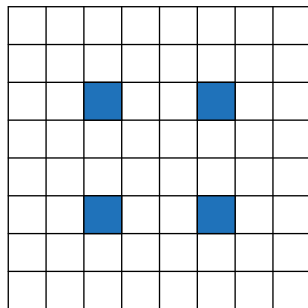
- 1) Na niebiesko pokolorujmy cztery pola, które pokazano na rysunku (pozostałe pola malujemy na białe).
- 2) Wówczas każdy kwadrat 3×3 zawiera *dokładnie* jedno niebieskie pole.

- 1) Na niebiesko pokolorujmy cztery pola, które pokazano na rysunku (pozostałe pola malujemy na białe).
- 2) Wówczas każdy kwadrat 3×3 zawiera *dokładnie* jedno niebieskie pole.

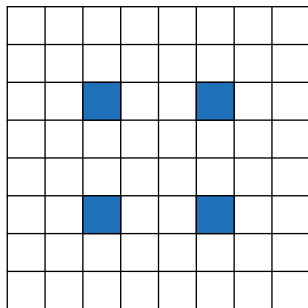

- 1) Na niebiesko pokolorujemy cztery pola, które pokazano na rysunku (pozostałe pola malujemy na białą).
- 2) Wówczas każdy kwadrat 3×3 zawiera *dokładnie* jedno niebieskie pole.
- 3) Z warunków zadania wynika, że w każdym takim kwadracie musi być *co najmniej* jedno niebieskie pole (bo w każdym jest co najwyżej osiem pól białych).

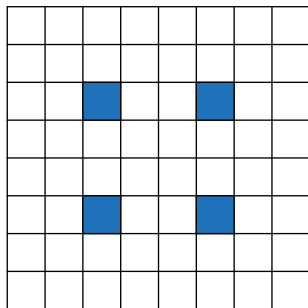

- 4) Zaprezentowane na rysunku kolorowanie minimalizuje więc liczbę niebieskich pól w każdym z kwadratów 3×3 .

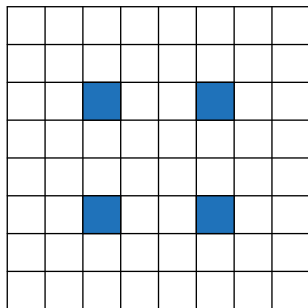

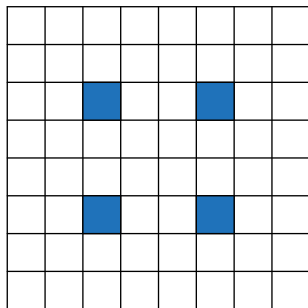
- 4) Zaprezentowane na rysunku kolorowanie minimalizuje więc liczbę niebieskich pól w każdym z kwadratów 3×3 . Przemalowanie dowolnego z tych pól na białe skutkuje zaistnieniem kwadratu 3×3 o samych białych polach.

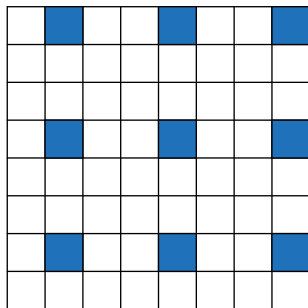
- 4) Zaprezentowane na rysunku kolorowanie minimalizuje więc liczbę niebieskich pól w każdym z kwadratów 3×3 . Przemalowanie dowolnego z tych pól na białe skutkuje zaistnieniem kwadratu 3×3 o samych białych polach. Wynika z tego, że najmniejsza możliwa liczba niebieskich pól w tablicy jest nie mniejsza od 4.

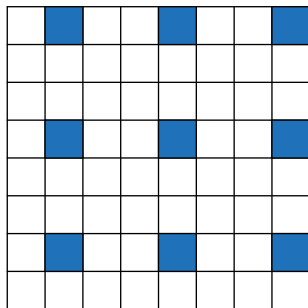
- 4) Zaprezentowane na rysunku kolorowanie minimalizuje więc liczbę niebieskich pól w każdym z kwadratów 3×3 . Przemalowanie dowolnego z tych pól na białe skutkuje zaistnieniem kwadratu 3×3 o samych białych polach. Wynika z tego, że najmniejsza możliwa liczba niebieskich pól w tablicy jest nie mniejsza od 4.

- 4) Zaprezentowane na rysunku kolorowanie minimalizuje więc liczbę niebieskich pól w każdym z kwadratów 3×3 . Przemalowanie dowolnego z tych pól na białe skutkuje zaistnieniem kwadratu 3×3 o samych białych polach. Wynika z tego, że najmniejsza możliwa liczba niebieskich pól w tablicy jest nie mniejsza od 4. Nie wynika.

- 4) Zaprezentowane na rysunku kolorowanie minimalizuje więc liczbę niebieskich pól w każdym z kwadratów 3×3 . Przemalowanie dowolnego z tych pól na białe skutkuje zaistnieniem kwadratu 3×3 o samych białych polach. Wynika z tego, że najmniejsza możliwa liczba niebieskich pól w tablicy jest nie mniejsza od 4. Nie wynika.

- 4) Zaprezentowane na rysunku kolorowanie minimalizuje więc liczbę niebieskich pól w każdym z kwadratów 3×3 . Przemalowanie dowolnego z tych pól na białe skutkuje zaistnieniem kwadratu 3×3 o samych białych polach. Wynika z tego, że najmniejsza możliwa liczba niebieskich pól w tablicy jest nie mniejsza od 4. Nie wynika. Rysunku nie da się poprawić, ale to nie znaczy, że nie ma lepszego!

Maksymalny, ale czy największy?

W naszym drugim w tym tygodniu odcieku OMO wiele kłopotów sprawiło nam rozwiązanie 4. Proponujemy jego treść:

Każdy punkt płaszczyzny należy pomalować na jeden kolor z listy spośród, ale każdy punkt może być pomalowany lub niepomalowany. Jaką najwięcej liczb niebieskich pól możemy uzyskać, nie pomalując żadnego punktu?

Wiele rozwiązań autorstwa pryncypalów otrzymało się błędnie. Oto jeden z błędnych rozwiązań. Niech $ABCD$ będzie czworokątem wstawionym do kwadratu.

Na przeciwległych bokach kwadratu możemy znaleźć w taki sposób, aby każdy punkt był pomalowany lub niepomalowany. Można to zrobić na wiele sposobów, np. pomalować tylko najdłuższe boki kwadratu, np. jedynie bokami (przeciwnymi sobie), samymi bokami jednego koloru i pomalowanymi na drugi kolor (inny) i wreszcie na tej pracy wyliczamy przekątne i odcinki jej trzecich kątów (czworokąt).

Wykazuje to, że nie da się pomalować płaszczyzny różnymi kolorami w sposób odpowiadający warunkom. Zauważmy, że pomalowanie w odpowiadający kolorom kwadratu (przeciwległe boki) oznacza, że każdy bok (na przekroju linii), otrzymujemy kolorem, który nie spełnia warunków zadania. Licząc, jak pomalujemy na różne kolory, nie możemy uzyskać więcej niż 3 pola niebieskie.

W tym celu podajemy kilka w tym rozumowaniu? Po pierwsze, nie jest to rozwiązanie, które jest poprawne. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne.

W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne.

W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne.

W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne.

W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne.

W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne.

W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne.

W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne.

W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne.

W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne.

W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne.

W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne.

W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne.

W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne.

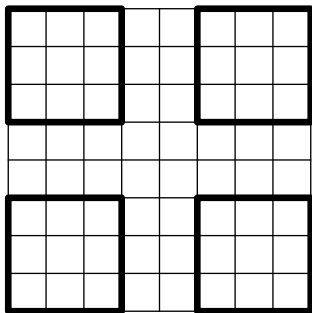
W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne. Niech $ABCD$ będzie kwadratem wstawionym do kwadratu. W tym celu możemy przedstawić takie „odkrycie”, że rozwiązanie jest błędne.

- 4) Zaprezentowane na rysunku kolorowanie minimalizuje więc liczbę niebieskich pól w każdym z kwadratów 3×3 . Przemalowanie dowolnego z tych pól na biało skutkuje zaistnieniem kwadratu 3×3 o samych białych polach. Wynika z tego, że najmniejsza możliwa liczba niebieskich pól w tablicy jest nie mniejsza od 4.

Nie wynika. Rysunku nie da się poprawić, ale to nie znaczy, że nie ma lepszego!

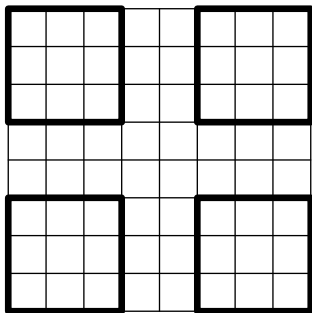
W. Guzicki
„Maksymalny, ale czy największy?”
Kwadrat nr 8 (marzec 2013)

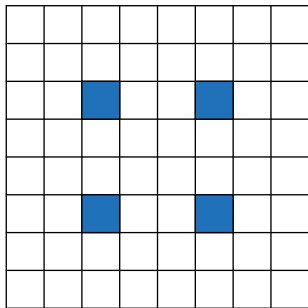

- 1) Z warunków zadania wynika, że w każdym z wyróżnionych kwadratów musi być *co najmniej* jedno niebieskie pole (bo w każdym jest *co najwyżej* osiem pól białych).

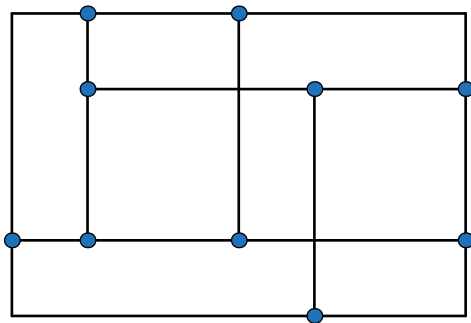

- 1) Z warunków zadania wynika, że w każdym z wyróżnionych kwadratów musi być *co najmniej jedno niebieskie pole* (bo w każdym jest *co najwyżej osiem pól białych*).
- 2) Wyróżnione kwadraty *pokrywają różne pola*, wobec czego w całej tablicy są *co najmniej 4 pola niebieskie*.

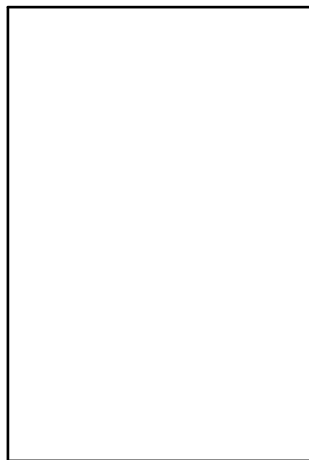

- 1) Z warunków zadania wynika, że w każdym z wyróżnionych kwadratów musi być co najmniej jedno niebieskie pole (bo w każdym jest co najwyżej osiem pól białych).
- 2) Wyróżnione kwadraty pokrywają różne pola, wobec czego w całej tablicy są co najmniej 4 pola niebieskie.
- 3) Rysunek pokazuje, że liczba 4 jest osiągalna, jest więc odpowiedzią na postawione w zadaniu pytanie.

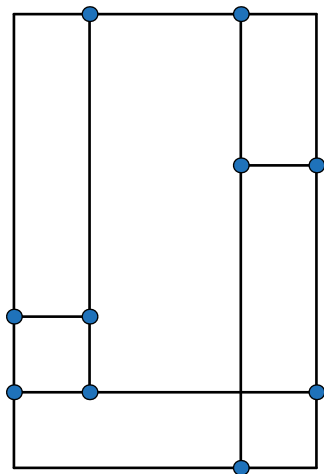
Prostokąt podzielono odcinkami równoległymi do boków na *małe* prostokąty. Następnie wyróżniono każdy punkt, który jest wierzchołkiem dokładnie dwóch małych prostokątów. Udowodnij, że liczba wyróżnionych punktów jest parzysta.

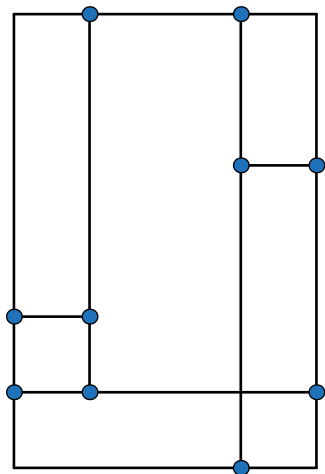
- 1) Przeprowadzimy dowód indukcyjny ze względu na liczbę małych prostokątów obecnych w podziale.

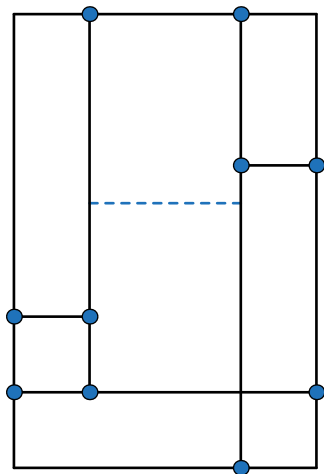
- 1) Przeprowadzimy dowód indukcyjny ze względu na liczbę małych prostokątów obecnych w podziale.
- 2) Początkowo, gdy prostokąt nie jest podzielony na mniejsze prostokąty, liczba wyróżnionych punktów jest parzysta (gdyż jest równa zero).

- 1) Przeprowadzimy dowód indukcyjny ze względu na liczbę małych prostokątów obecnych w podziale.
- 2) Początkowo, gdy prostokąt nie jest podzielony na mniejsze prostokąty, liczba wyróżnionych punktów jest parzysta (gdyż jest równa zero).
- 3) Załóżmy, że prostokąt jest podzielony na k małych prostokątów ($k \geq 1$) w taki sposób, że liczba wyróżnionych punktów jest parzysta.

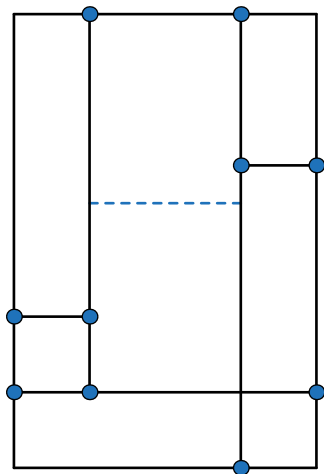

- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów.

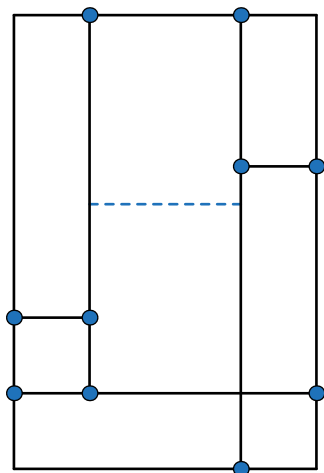

- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów.

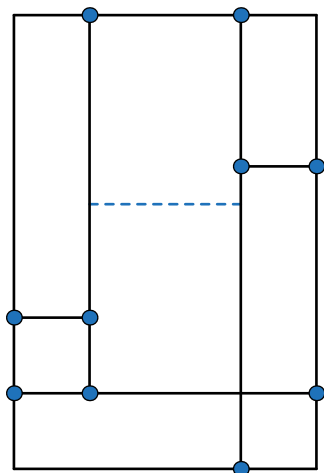

- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.

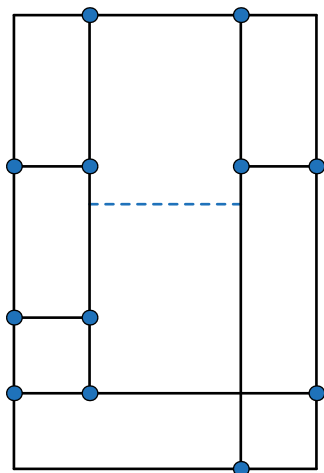

- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. **Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.**

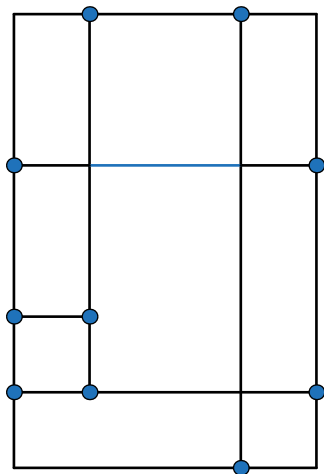
- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. **Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.**

Może się też zmniejszyć o dwa...

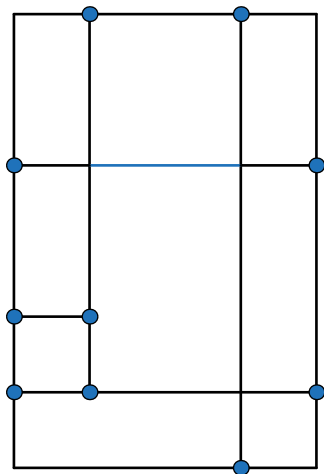
- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. **Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.**

Może się też zmniejszyć o dwa...

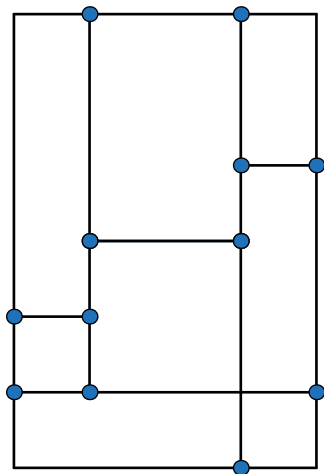
- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.

Może się też zmniejszyć o dwa...

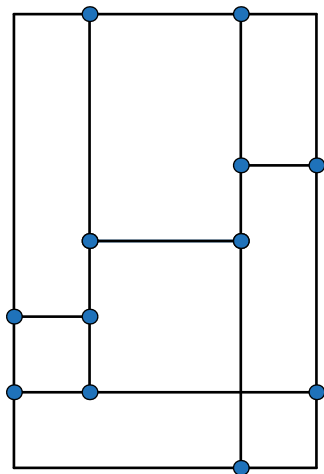

- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. **Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.**

Może się też zmniejszyć o dwa...
Ale to też nie zmienia parzystości.

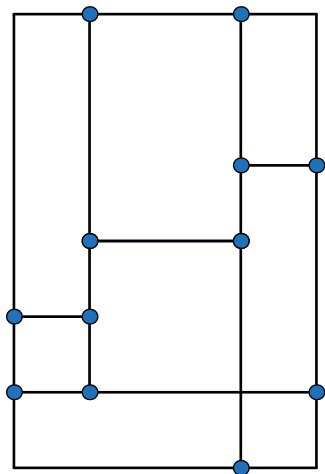

- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. **Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.**
- 5) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie uległa zmianie, więc liczba wyróżnionych punktów w nowym podziale jest parzysta.

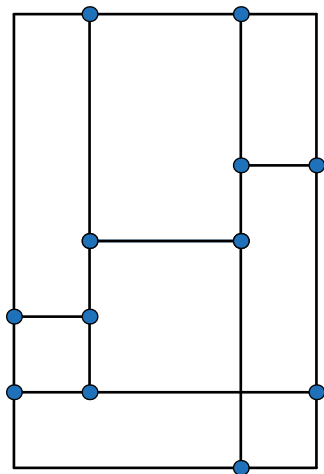

- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. **Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.**
- 5) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie uległa zmianie, więc liczba wyróżnionych punktów w nowym podziale jest parzysta.
- 6) Na mocy zasady indukcji, w każdym podziale na n małych prostokątów jest parzysta liczba punktów wyróżnionych.

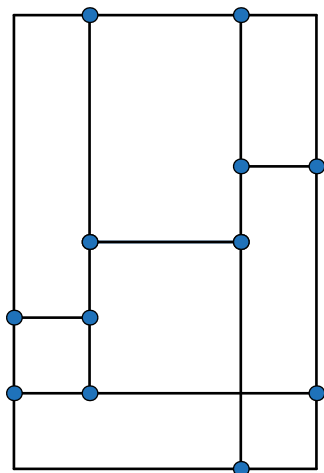

- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. **Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.**
- 5) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie uległa zmianie, więc liczba wyróżnionych punktów w nowym podziale jest parzysta.
- 6) Na mocy zasady indukcji, w każdym podziale na n małych prostokątów jest parzysta liczba punktów wyróżnionych.

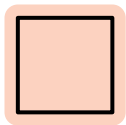
- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. **Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.**
- 5) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie uległa zmianie, więc liczba wyróżnionych punktów w nowym podziale jest parzysta.
- 6) Na mocy zasady indukcji, w każdym podziale na n małych prostokątów jest parzysta liczba punktów wyróżnionych.

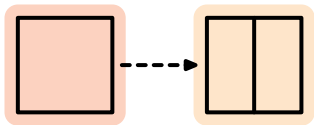
Dlaczego uzyskamy wszystkie możliwe podziały?

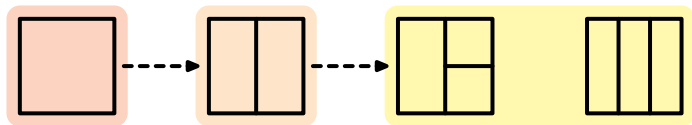

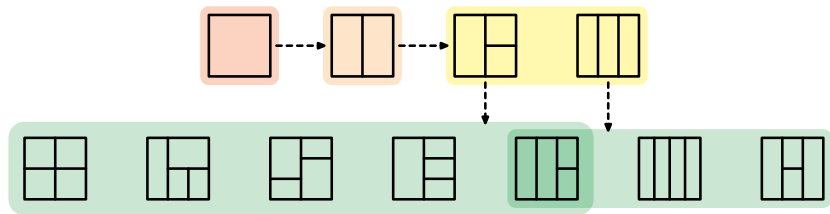
- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. **Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.**
- 5) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie uległa zmianie, więc liczba wyróżnionych punktów w nowym podziale jest parzysta.
- 6) Na mocy zasady indukcji, w każdym podziale na n małych prostokątów jest parzysta liczba punktów wyróżnionych.

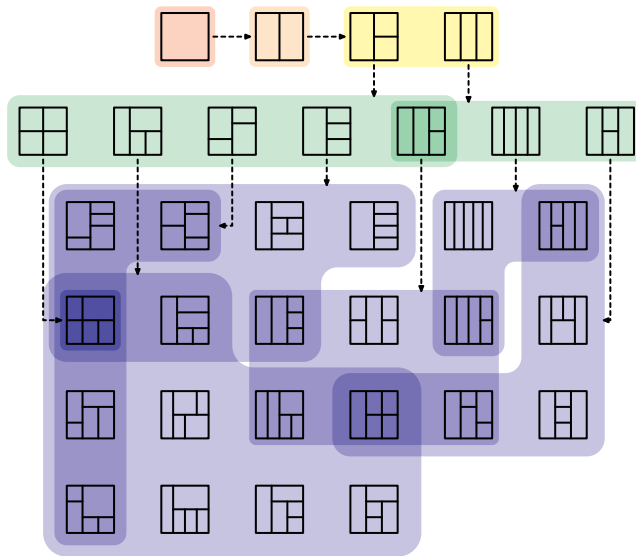
Czy uzyskamy wszystkie możliwe podziały?

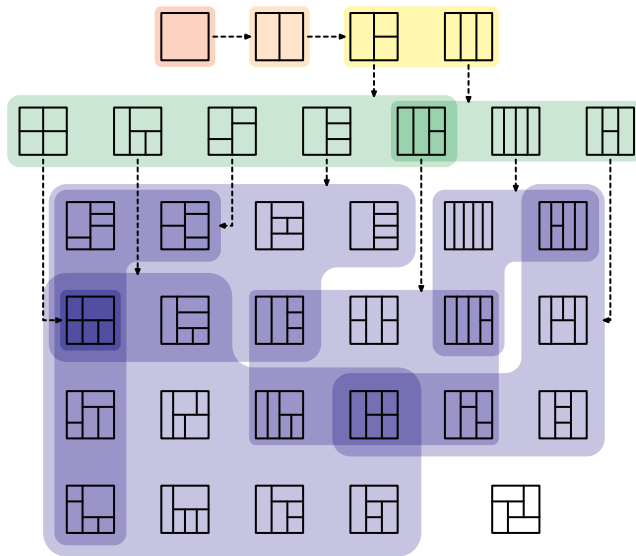

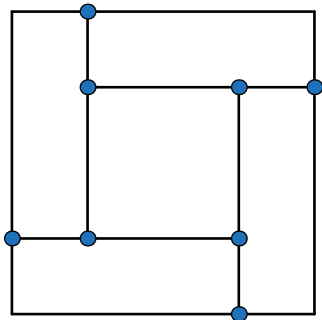

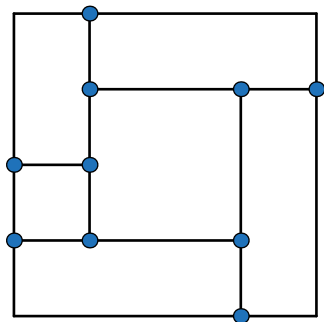

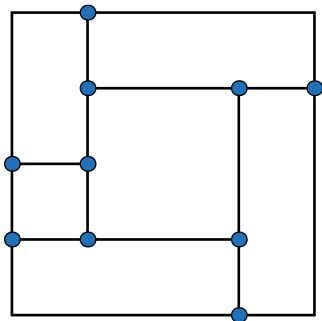

- 4) Dodajmy do podziału odcinek, uzyskując podział na $k + 1$ prostokątów. **Wówczas liczba wyróżnionych punktów nie zmieni się lub zwiększy się o dwa.**
- 5) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie uległa zmianie, więc liczba wyróżnionych punktów w nowym podziale jest parzysta.
- 6) Na mocy zasady indukcji, w każdym podziale na n małych prostokątów jest parzysta liczba punktów wyróżnionych.

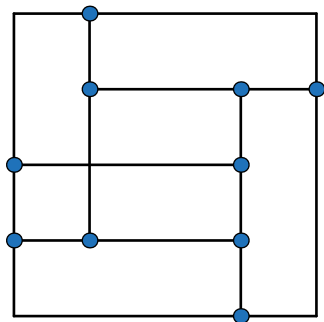
Czy uzyskamy wszystkie możliwe podziały? **Nie.**

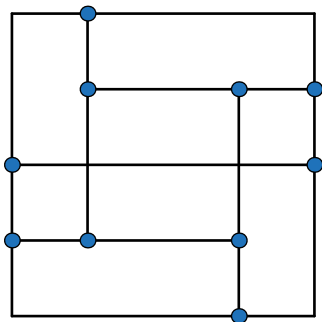
- 1) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie ulega zmianie, gdy dodajemy nowy odcinek podziału.

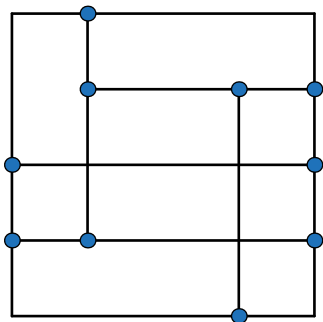
- 1) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie ulega zmianie, gdy dodajemy nowy odcinek podziału.
- 2) Weźmy dowolny podział i dodawajmy odcinki aż do otrzymania *kratki*.

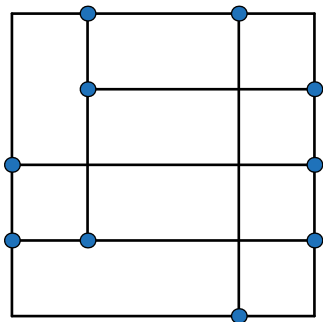
- 1) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie ulega zmianie, gdy dodajemy nowy odcinek podziału.
- 2) Weźmy dowolny podział i dodawajmy odcinki aż do otrzymania *kratki*.

- 1) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie ulega zmianie, gdy dodajemy nowy odcinek podziału.
- 2) Weźmy dowolny podział i dodawajmy odcinki aż do otrzymania *kratki*.

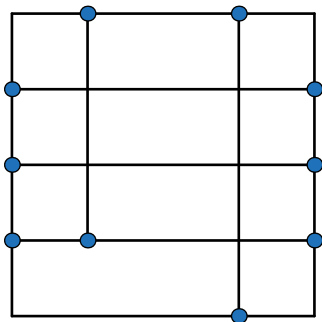

- 1) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie ulega zmianie, gdy dodajemy nowy odcinek podziału.
- 2) Weźmy dowolny podział i dodawajmy odcinki aż do otrzymania *kratki*.

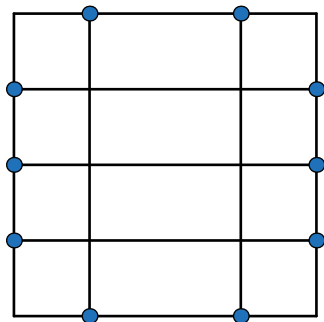

- 1) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie ulega zmianie, gdy dodajemy nowy odcinek podziału.
- 2) Weźmy dowolny podział i dodawajmy odcinki aż do otrzymania *kratki*.

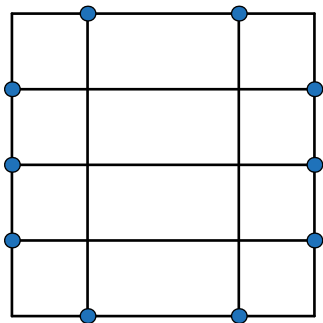

- 1) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie ulega zmianie, gdy dodajemy nowy odcinek podziału.
- 2) Weźmy dowolny podział i dodawajmy odcinki aż do otrzymania *kratki*.

- 1) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie ulega zmianie, gdy dodajemy nowy odcinek podziału.
- 2) Weźmy dowolny podział i dodawajmy odcinki aż do otrzymania *kratki*.

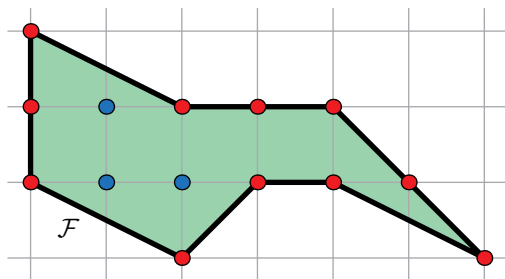

- 1) Parzystość liczby wyróżnionych punktów nie ulega zmianie, gdy dodajemy nowy odcinek podziału.
- 2) Weźmy dowolny podział i dodawajmy odcinki aż do otrzymania *kratki*.
- 3) Liczba wyróżnionych punktów jest parzysta, więc była taka także w wyjściowym podziale.

Niech $\mathcal{F}$ będzie wielokątem kratowym. Przez B oznaczmy liczbę punktów kratowych znajdujących się na obwodzie (brzegu) wielokąta $\mathcal{F}$, a przez I — liczbę punktów kratowych znajdujących się w jego wnętrzu.

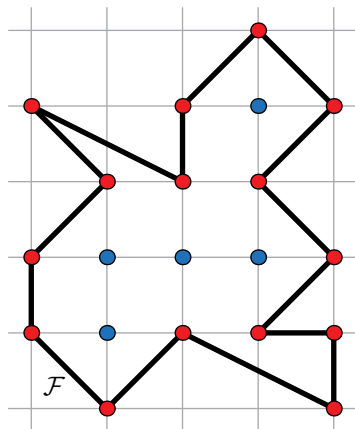
Udowodnij, że pole P wielokąta $\mathcal{F}$ wyraża się wzorem

$$P = I + B/2 - 1.$$

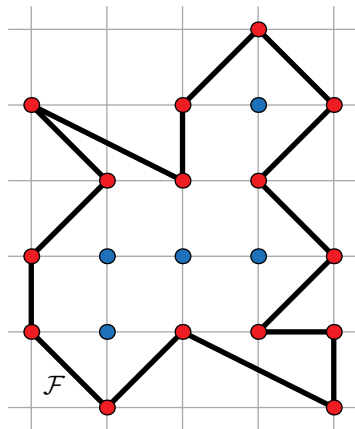

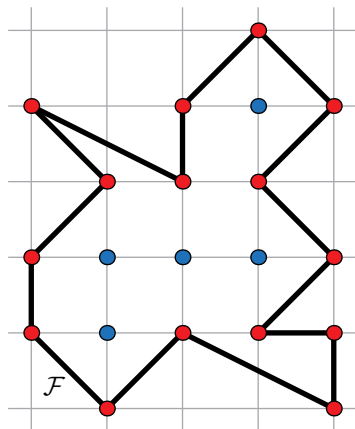
- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .

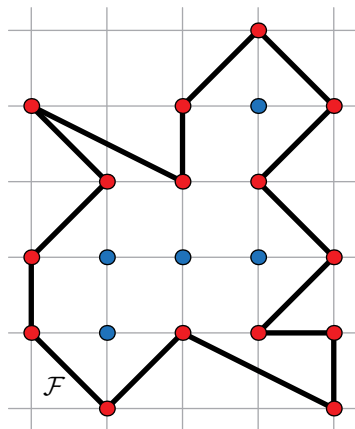

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .
- 2) Podzielmy go na *małe* trójkąty.

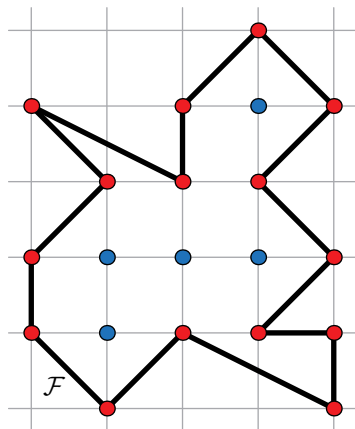

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .
- 2) Podzielmy go na *małe* trójkąty.

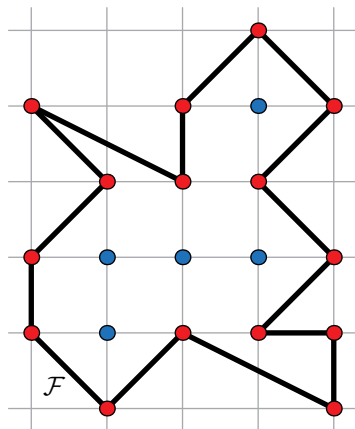

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B, I .
- 2) Podzielmy go na *małe trójkąty*.
Dlaczego taki podział istnieje?

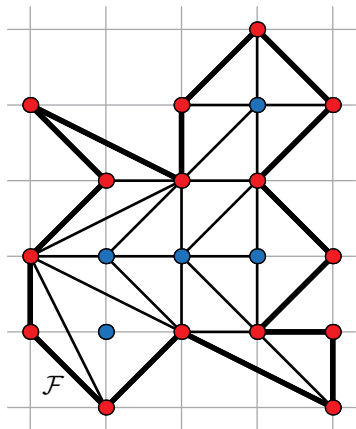

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B, I .
- 2') Spośród wszystkich podziałów $\mathcal{F}$ na trójkąty o wierzchołkach w punktach kratowych wybierzmy ten, w którym liczba trójkątów jest największa z możliwych.

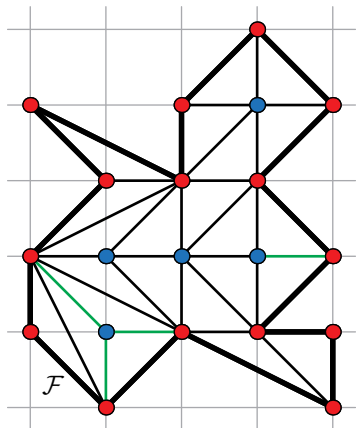
- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B, I .
- 2') Spośród wszystkich podziałów $\mathcal{F}$ na trójkąty o wierzchołkach w punktach kratowych wybierzmy ten, w którym liczba trójkątów jest największa z możliwych.

Gdyby któryś z trójkątów nie był mały, podział mogliśmy zagęścić...

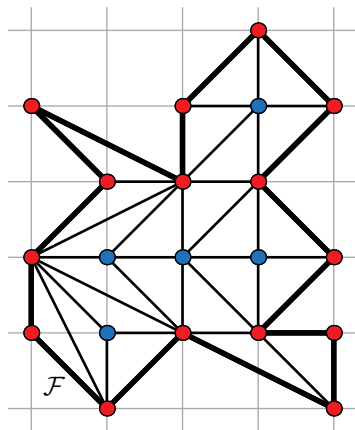
- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B, I .
- 2') Spośród wszystkich podziałów $\mathcal{F}$ na trójkąty o wierzchołkach w punktach kratowych wybierzmy ten, w którym liczba trójkątów jest największa z możliwych.

Gdyby któryś z trójkątów nie był mały, podział mogliśmy zagęścić...

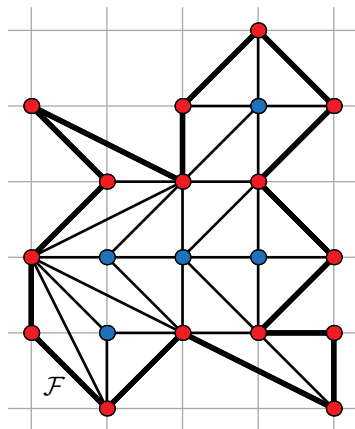

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B, I .
- 2') Spośród wszystkich podziałów $\mathcal{F}$ na trójkąty o wierzchołkach w punktach kratowych wybierzmy ten, w którym liczba trójkątów jest największa z możliwych.

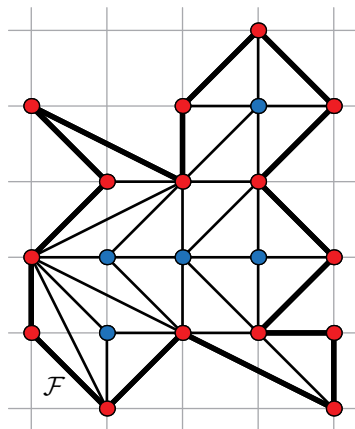
Gdyby któryś z trójkątów nie był mały, podział mogliśmy zagęścić...

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B, I .
- 2) Podzielmy go na *małe trójkąty*. Oznaczmy ich liczbę przez T .

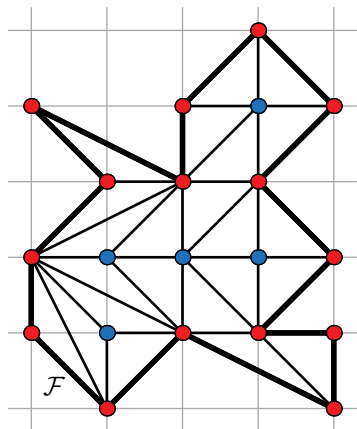
- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .
- 2) Podzielmy go na *małe trójkąty*. Oznaczmy ich liczbę przez T .
- 3) Otrzymaliśmy spójny graf płaski

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B, I .
- 2) Podzielmy go na *małe trójkąty*. Oznaczmy ich liczbę przez T .
- 3) Otrzymaliśmy spójny graf płaski, w którym

$$S = T + 1,$$

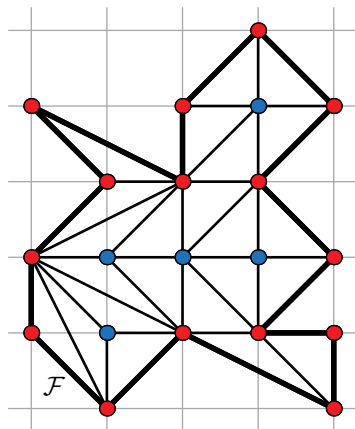

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .
- 2) Podzielmy go na *małe trójkąty*. Oznaczmy ich liczbę przez T .
- 3) Otrzymaliśmy spójny graf płaski, w którym

$$S = T + 1,$$

$$W = I + B.$$

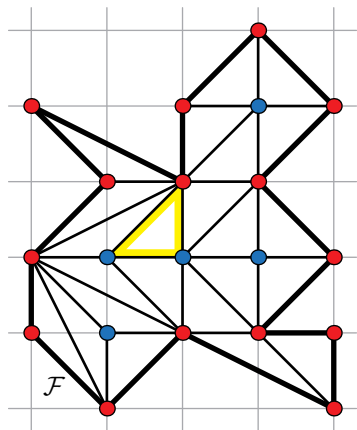

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .
- 2) Podzielmy go na *małe trójkąty*. Oznaczmy ich liczbę przez T .
- 3) Otrzymaliśmy spójny graf płaski, w którym

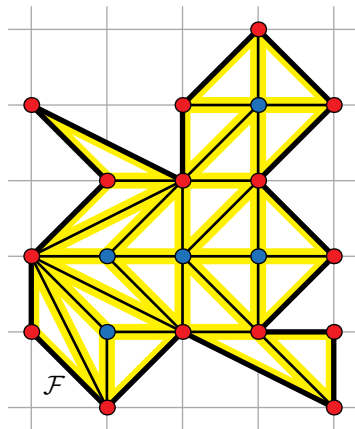
$$S = T + 1,$$

$$W = I + B.$$

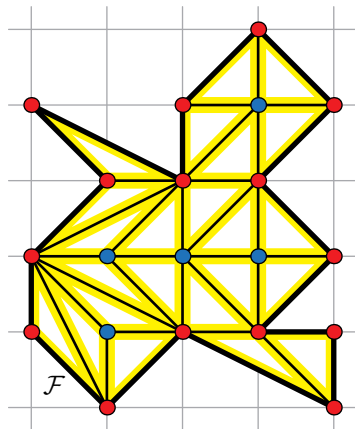
Co można powiedzieć o liczbie krawędzi tego grafu?

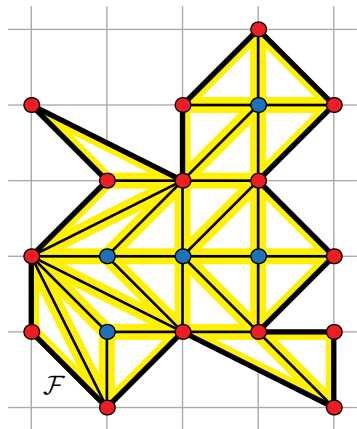
4) Każdy *mały* trójkąt ma 3 boki.

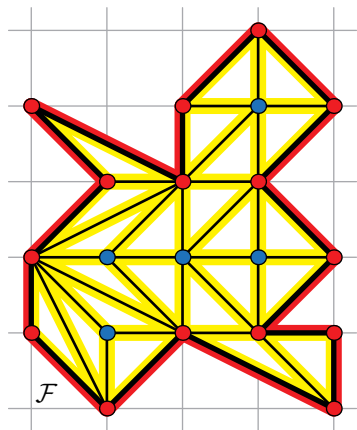
- 4) Każdy *mały* trójkąt ma 3 boki.
Wobec tego łączna liczba boków
wszystkich małych trójkątów to $3T$

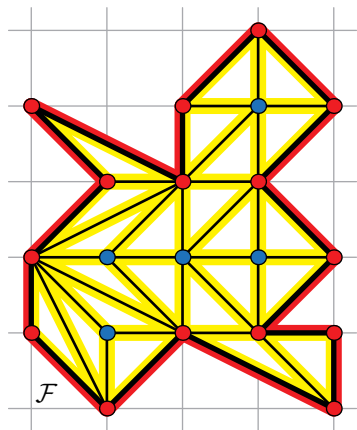
- 4) Każdy *mały* trójkąt ma 3 boki. Wobec tego łączna liczba boków wszystkich małych trójkątów to $3T$, przy czym boki leżące na obwodzie $\mathcal{F}$ policzyliśmy jednokrotnie

- 4) Każdy *mały* trójkąt ma 3 boki. Wobec tego łączna liczba boków wszystkich małych trójkątów to $3T$, przy czym boki leżące na obwodzie $\mathcal{F}$ policzyliśmy jednokrotnie, a wszystkie pozostałe — dwukrotnie.

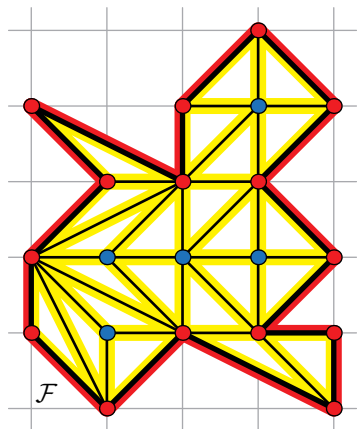
- 4) Każdy *mały* trójkąt ma 3 boki. Wobec tego łączna liczba boków wszystkich małych trójkątów to $3T$, przy czym boki leżące na obwodzie $\mathcal{F}$ policzyliśmy jednokrotnie, a wszystkie pozostałe — dwukrotnie.
- 5) Wszystkich boków małych trójkątów leżących na obwodzie $\mathcal{F}$ jest B .

- 4) Każdy *mały* trójkąt ma 3 boki. Wobec tego łączna liczba boków wszystkich małych trójkątów to $3T$, przy czym boki leżące na obwodzie $\mathcal{F}$ policzyliśmy jednokrotnie, a wszystkie pozostałe — dwukrotnie.
- 5) Wszystkich boków małych trójkątów leżących na obwodzie $\mathcal{F}$ jest B . To oznacza, że

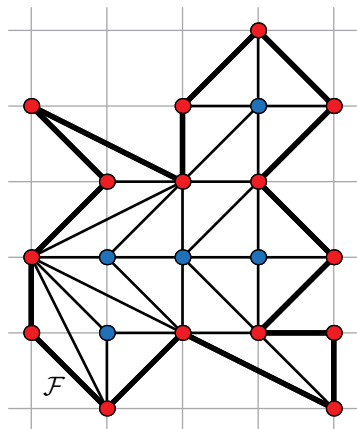
$$2K = 3T + B.$$

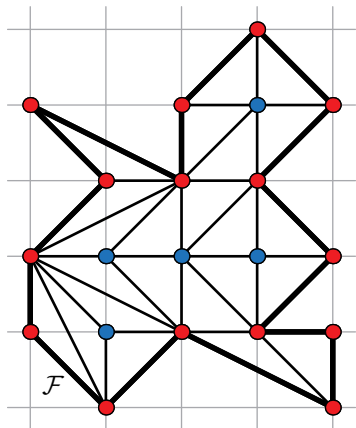
- 4) Każdy *mały* trójkąt ma 3 boki. Wobec tego łączna liczba boków wszystkich małych trójkątów to $3T$, przy czym boki leżące na obwodzie $\mathcal{F}$ policzyliśmy jednokrotnie, a wszystkie pozostałe — dwukrotnie.
- 5) Wszystkich boków małych trójkątów leżących na obwodzie $\mathcal{F}$ jest B . To oznacza, że

$$K = \frac{3T + B}{2}.$$

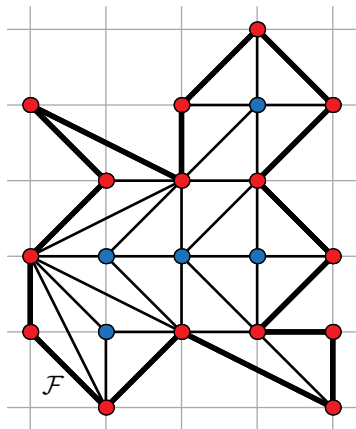
- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$2 = W - K + S.$$

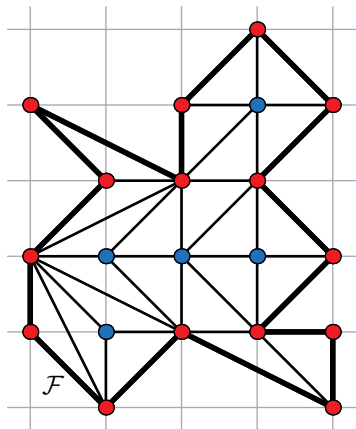
- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$2 = I + B - \frac{3T + B}{2} + T + 1.$$

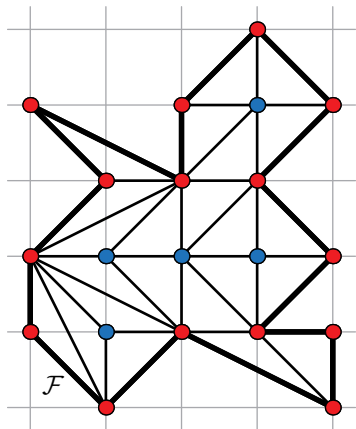
- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$0 = I + B - \frac{3T + B}{2} + T - 1.$$

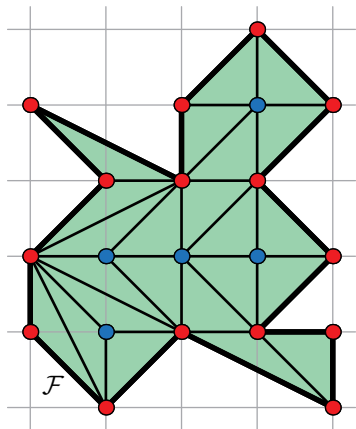
- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$\frac{T}{2} = I + B - \frac{B}{2} - 1.$$

- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

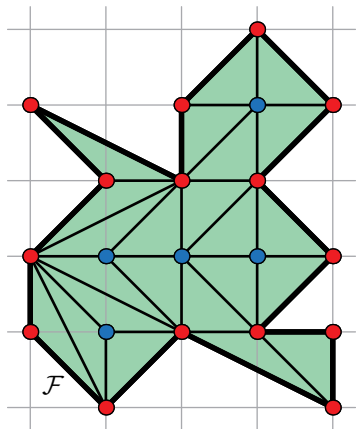
$$\frac{T}{2} = I + \frac{B}{2} - 1.$$

- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$\frac{T}{2} = I + \frac{B}{2} - 1.$$

- 7) Skoro pole każdego z *małych*
 trójkątów jest równe $\frac{1}{2}$, to pole P
 wielokąta $\mathcal{F}$ jest równe $\frac{T}{2}$.

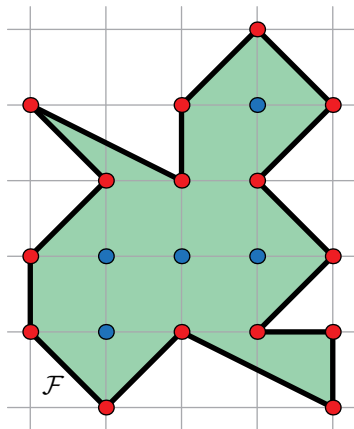
- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$\frac{T}{2} = I + \frac{B}{2} - 1.$$

- 7) Skoro pole każdego z *małych*
 trójkątów jest równe $\frac{1}{2}$, to pole P
 wielokąta $\mathcal{F}$ jest równe $\frac{T}{2}$. Wobec
 tego

$$P = \frac{T}{2}$$

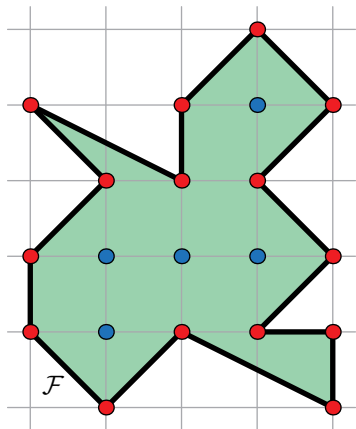

- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$\frac{T}{2} = I + \frac{B}{2} - 1.$$

- 7) Skoro pole każdego z *małych*
 trójkątów jest równe $\frac{1}{2}$, to pole P
 wielokąta $\mathcal{F}$ jest równe $\frac{T}{2}$. Wobec
 tego

$$P = I + \frac{B}{2} - 1,$$

- 6) Otrzymane równości $S = T + 1$,
 $W = I + B$, $K = \frac{3T+B}{2}$
 podstawiamy do wzoru Eulera:

$$\frac{T}{2} = I + \frac{B}{2} - 1.$$

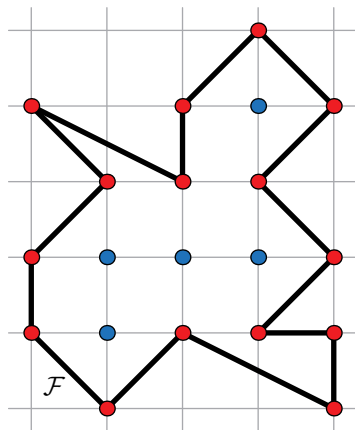
- 7) Skoro pole każdego z *małych* trójkątów jest równe $\frac{1}{2}$, to pole P wielokąta $\mathcal{F}$ jest równe $\frac{T}{2}$. Wobec tego

$$P = I + \frac{B}{2} - 1,$$

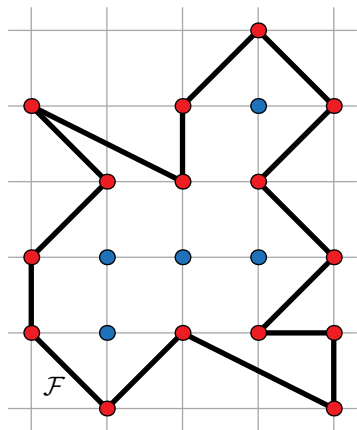
a to właśnie jest wzór Picka!

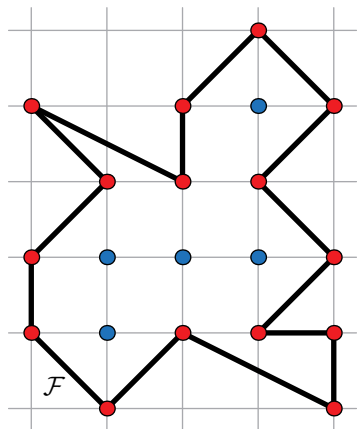

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B, I .
- 2') Spośród wszystkich podziałów $\mathcal{F}$ na trójkąty o wierzchołkach w punktach kratowych wybierzmy ten, w którym liczba trójkątów jest największa z możliwych.

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B, I .
- 2') Spośród wszystkich podziałów $\mathcal{F}$ na trójkąty o wierzchołkach w punktach kratowych wybierzmy ten, w którym liczba trójkątów jest największa z możliwych.

Skąd wiemy, że mamy z czego wybierać?

- 1) Rozważmy dowolny wielokąt kratowy $\mathcal{F}$ o parametrach B , I .
- 2') Spośród wszystkich podziałów $\mathcal{F}$ na trójkąty o wierzchołkach w punktach kratowych wybierzmy ten, w którym liczba trójkątów jest największa z możliwych.

Skąd wiemy, że mamy z czego wybierać?

Każdy wielokąt ma triangulację.

13 18 32 44 48 67 170

Blefy olimpijskie

Dziękuję Państwu za uwagę!